

Straatsburg, 13.6.2023
COM(2023) 314 final

2023/0177 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de transparantie en integriteit van op ecologische, sociale en
governancefactoren gebaseerde ratingactiviteiten**

(Voor de EER relevante tekst)

{SEC(2023) 241 final} - {SWD(2023) 204 final} - {SWD(2023) 207 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

Dit voorstel maakt integrerend deel uit van de vernieuwde strategie voor duurzame financiering die de Europese Commissie in juli 2021 heeft goedgekeurd¹.

ESG-beleggingen, dat wil zeggen beleggingen waarbij rekening wordt gehouden met ecologische, sociale en governancefactoren (ESG-factoren) bij het nemen van beleggingsbeslissingen (ook wel duurzame beleggingen genoemd), worden een belangrijk onderdeel van de reguliere financiering. Met name beleggingsfondsen met duurzaamheidskenmerken of -doelstellingen zijn sterk toegenomen in aantal en omvang en zijn sterk veranderd wat betreft het soort kapitaal dat zij aantrekken. Tegen deze achtergrond heeft zich een ecosysteem voor ESG-beleggingen ontwikkeld, waarbij onder meer ESG-ratings worden verstrekt. Deze ESG-ratings worden gemarket als beoordelingen met betrekking tot de blootstelling van een onderneming of entiteit aan ecologische, sociale en/of governancefactoren en het effect daarvan op de samenleving.

ESG-ratings hebben een steeds grotere invloed op de werking van kapitaalmarkten en op het vertrouwen van beleggers in duurzame producten. ESG-ratings faciliteren met name de goede werking van de EU-markt voor duurzame financiering door beleggers en financiële instellingen kritieke informatiebronnen te bieden voor beleggingsstrategieën, risicobeheer en informatieverplichtingen. ESG-ratings worden ook gebruikt door ondernemingen die een beter inzicht willen krijgen in duurzaamheidsrisico's en -kansen in verband met hun activiteiten of die van hun partners, en voor vergelijkingen met hun branchegenoten.

Verwacht wordt dat de markt voor ESG-ratings de komende jaren aanzienlijk zal blijven groeien. De groei en de toename van de vraag naar ESG-ratings worden gedreven door de veranderende aard van de risico's voor ondernemingen, door het groeiende bewustzijn bij beleggers van de financiële implicaties van die risico's en door de groei van beleggingsproducten die uitdrukkelijk gericht zijn op het voldoen aan bepaalde duurzaamheidsnormen of het verwezenlijken van bepaalde duurzaamheidsdoelstellingen. Het houdt ook verband met de wetgeving inzake duurzame financiering die de EU sinds 2018 heeft voorgesteld.

De huidige ESG-ratingmarkt vertoont echter tekortkomingen en functioneert niet naar behoren, waardoor niet wordt voldaan aan de behoeften van beleggers en beoordeelde entiteiten met betrekking tot ESG-ratings en het vertrouwen in ratings wordt ondermijnd. Dit probleem heeft verschillende facetten, en vooral dan i) het gebrek aan transparantie over de kenmerken van ESG-ratings, de methoden voor de bepaling ervan en de gegevensbronnen waarop ze zijn gebaseerd, en ii) het gebrek aan duidelijkheid over hoe ESG-ratingaanbieders te werk gaan. ESG-ratings stellen gebruikers, beleggers en beoordeelde entiteiten onvoldoende in staat om met kennis van zaken beslissingen te nemen met betrekking tot ESG-gerelateerde risico's, effecten en kansen.

---

¹ Mededeling van de Commissie, "Strategie voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie", COM(2021) 390 final.

Daarom heeft de Commissie zich er in de vernieuwde strategie voor duurzame financiering toe verbonden actie te ondernemen om de betrouwbaarheid, vergelijkbaarheid en transparantie van ESG-ratings te verbeteren. Meer in het bijzonder beoogt dit voorstel de kwaliteit van de informatie over ESG-ratings te verbeteren door i) de kenmerken van ESG-ratings en de methoden voor het bepalen van ESG-ratings transparanter te maken en ii) meer duidelijkheid te verschaffen over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders en het voorkomen van het risico van belangenconflicten op het niveau van ESG-ratingaanbieders. Aangezien ESG-ratings en onderliggende gegevens worden gebruikt voor beleggingsbeslissingen en de toewijzing van kapitaal, is het algemene doel van het initiatief de kwaliteit van ESG-ratings te verbeteren zodat beleggers met meer kennis van zaken beleggingsbeslissingen kunnen nemen met betrekking tot duurzaamheidsdoelstellingen. Het zal beoordeelde entiteiten ook in staat stellen met kennis van zaken beslissingen te nemen over het beheer van ESG-risico's en het effect van hun activiteiten. Tegelijkertijd is het cruciaal om het vertrouwen in de activiteiten van ESG-ratingaanbieders te bevorderen door ervoor te zorgen dat de markt naar behoren functioneert en dat ESG-ratingaanbieders belangenconflicten voorkomen en beheren.

Dit voorstel is niet bedoeld om de methoden voor de berekening van ESG-ratings te harmoniseren, maar om de transparantie ervan te vergroten. ESG-ratingaanbieders behouden de volledige controle over de methoden die zij gebruiken en blijven onafhankelijk in hun keuze om ervoor te zorgen dat er op de ESG-ratingmarkt een verscheidenheid aan benaderingen beschikbaar is (d.w.z. ESG-ratings kunnen van elkaar verschillen en verschillende gebieden bestrijken).

Dit voorstel moet het gemakkelijker maken om het potentieel van de eengemaakte markt en de kapitaalmarktenunie te benutten en om bij te dragen aan de transitie naar een volledig duurzaam en inclusief economisch en financieel stelsel in overeenstemming met de Europese Green Deal² en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

In alle sectoren van de economie zijn aanzienlijke investeringen nodig voor de transitie naar een klimaatneutrale economie en om de doelstellingen van de Unie op het gebied van ecologische duurzaamheid te verwezenlijken. Het moet voor beleggers en ondernemingen gemakkelijker worden gemaakt ecologisch duurzame beleggingen te identificeren en ervoor te zorgen dat deze geloofwaardig zijn.

Dit initiatief is geen initiatief in het kader van het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit).

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De EU heeft de bouwstenen gelegd voor een kader voor duurzame financiering³. Belanghebbenden wijzen nu op resterende marktinefficiënties en lacunes in de regelgeving die de ontwikkeling van de markt zouden kunnen belemmeren. ESG-ratingaanbieders en gegevensverstrekkers maken gebruik van door ondernemingen gepubliceerde informatie; de beschikbaarheid, nauwkeurigheid en consistentie van deze gegevens zijn van essentieel belang voor de kwaliteit van de downstreamproducten die daarvan afhankelijk zijn. Op grond

---

² Mededeling van de Commissie, "De Europese Green Deal", COM(2019) 640 final.

³ Deze bouwstenen zijn: 1) een classificatiesysteem, of "taxonomie", van duurzame activiteiten, 2) een kader voor informatieverschaffing door niet-financiële en financiële ondernemingen, en 3) beleggingsinstrumenten, met inbegrip van benchmarks, normen en labels.

van de richtlijn duurzaamheidsrapportage door bedrijven⁴ en de taxonomieverordening⁵ zijn ondernemingen verplicht om informatie over specifieke ESG-factoren bekend te maken. ESG-ratings bouwen hierop voort en vullen deze aan door kritieke informatiebronnen te bieden voor beleggingsstrategieën, risicobeheer en interne analyses door beleggers en financiële instellingen. ESG-ratingaanbieders maken gebruik van gegevens die afkomstig zijn van ondernemingen, en hoe betrouwbaarder, nauwkeuriger en meer gestandaardiseerd de beschikbare gegevens zijn, des te minder is het nodig om de gaten op te vullen met ramingen. Zo zullen duurzaamheidsverslagen van ondernemingen de beoordelingen door ESG-ratingaanbieders vergemakkelijken.

Daarnaast zullen de nieuwe vereisten die in de wetgeving inzake duurzame financiering aan financiële instellingen en marktdeelnemers worden opgelegd (zoals de richtlijn duurzaamheidsrapportage door bedrijven, de verordening betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector⁶ en de taxonomieverordening) leiden tot een grotere vraag naar ESG-ratings.

Dit initiatief hangt ook samen met de werkzaamheden op het gebied van normen voor groene obligaties en EU-klimaatbenchmarks. Wat het voorstel voor een Europese verordening inzake groene obligaties⁷ betreft, moeten uitgevende instellingen van toekomstige Europese groene obligaties bekendmaken in welke mate de met hun obligaties gefinancierde projecten zijn afgestemd op de taxonomie. Daartoe kunnen zij ESG-ratings aanvragen om onderliggende gegevens te verkrijgen die zouden worden gebruikt bij de beoordeling van hun projecten. De informatie die in ESG-ratings wordt bekendgemaakt, helpt beleggers, met inbegrip van beleggers in groene obligaties, om de algemene niet-financiële prestaties van ondernemingen beter te beoordelen.

Wat de EU-klimaatbenchmarkverordening⁸ betreft, is in een gedelegeerde verordening⁹ een lijst vastgesteld van ESG-factoren die benchmarkbeheerders openbaar moeten maken voor benchmarks die ESG-doelstellingen nastreven, afhankelijk van het soort onderliggende activa in kwestie (bv. aandelen, vastrentende waarden, staatsobligaties). Zij zullen de informatie rechtstreeks van ondernemingen moeten krijgen (bv. via hun jaarverslagen) of zullen deze informatie moeten verkrijgen van externe ratingaanbieders/gegevensverstrekkers. De

---

⁴ Richtlijn (EU) 2022/2464 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 537/2014, Richtlijn 2004/109/EG, Richtlijn 2006/43/EG en Richtlijn 2013/34/EU, met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen.

⁵ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088.

⁶ Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële dienstensector.

⁷ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende Europese groene obligaties, COM(2021) 391 final.

⁸ Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1818 van de Commissie van 17 juli 2020 tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft minimumnormen voor EU-klimaattransitiebenchmarks en op de Overeenkomst van Parijs afgestemde EU-benchmarks.

⁹ Gedelegeerde Verordening (EU) 2020/1816 van de Commissie van 17 juli 2020 tot aanvulling van Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de toelichting in de benchmarkverklaring over de wijze waarop de ecologische, sociale en governancefactoren in elke aangeboden en gepubliceerde benchmark worden weerspiegeld.

gedelegeerde verordening biedt benchmarkbeheerders de mogelijkheid om informatie over ESG-ratings van de benchmarks openbaar te maken. Betere informatie over de methoden die voor ESG-ratings worden gebruikt, zou moeten helpen om benchmarkbeheerders duidelijkheid te verschaffen over de bestanddelen van de benchmarks. Betere en betrouwbaardere ratings zullen het vertrouwen van benchmarkbeheerders vergroten en uiteindelijk de aanvaarding van die ratings als een betrouwbaar instrument voor het ontwerpen van zinvolle benchmarks verbeteren. Voorts zal het benchmarkgebruikers helpen om benchmarks vast te stellen die in lijn liggen met hun beleggingsstrategie en om die strategie uit te voeren, waarbij het risico van greenwashing wordt vermeden. Deze verordening moet ook het vertrouwen van beleggers in ESG-benchmarks vergroten en aldus duurzame beleggingen verder ondersteunen.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Dit voorstel maakt deel uit van een pakket maatregelen inzake duurzame financiering dat een prioriteit is in het kader van het project van de kapitaalmarktunie. Het bevat maatregelen om het transformerende vermogen van financiële diensten aan te wenden en particulier kapitaal naar duurzame beleggingen te leiden. Het draagt bij tot de ontwikkeling van meer geïntegreerde kapitaalmarkten doordat het voor beleggers gemakkelijker wordt om van de eengemaakte markt te profiteren en met kennis van zaken betere beslissingen te nemen. Zo biedt het Europees centraal toegangspunt belanghebbenden gemakkelijker toegang tot gegevens en kan het ook dienen als bron van informatie/inputgegevens voor ESG-ratingaanbieders, waardoor het gebruik van ratings wordt verminderd en tevens wordt bijgedragen tot een betere kwaliteit van de ratings in het algemeen.

Dit voorstel is ook in overeenstemming met de overkoepelende beleidsdoelstellingen van de Europese Green Deal. De Europese Green Deal is het antwoord van de Unie op de generatiebepalende uitdagingen op het gebied van klimaat en milieu. Het doel van de Europese Green Deal is de Unie om te vormen tot een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten.

Met een volledig functionerende en geïntegreerde kapitaalmarkt kan de EU-economie bovendien duurzaam groeien en concurrerder worden, in overeenstemming met de strategische prioriteit van de Commissie gericht op een economie die werkt voor de mensen, met een focus op het creëren van de juiste voorwaarden voor het scheppen van banen, groei en investeringen.

Dit voorstel vormt een aanvulling op het bestaande milieu- en klimaatbeleid van de EU door de methoden voor het bepalen van ESG-ratings transparanter te maken, wat moet leiden tot een efficiëntere kanalisatie van investeringen naar duurzame activa.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Dit voorstel valt onder de gedeelde bevoegdheid overeenkomstig artikel 4, lid 2, punt a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en is gebaseerd op artikel 114 VWEU, dat de EU de bevoegdheid verleent om passende bepalingen vast te stellen voor de instelling en de werking van de interne markt.

Op grond van artikel 114 VWEU kan de Unie niet alleen maatregelen nemen om bestaande belemmeringen voor de uitoefening van de fundamentele vrijheden weg te nemen, maar ook om te voorkomen dat dergelijke belemmeringen in de toekomst opduiken. Dat zijn onder meer belemmeringen die het voor marktdeelnemers, zoals ESG-ratingaanbieders of beleggers, moeilijk maken om ten volle te profiteren van de voordelen van de interne markt.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De doelstelling van dit initiatief, namelijk meer duidelijkheid scheppen over de kenmerken en doelstellingen van ESG-ratings en de activiteiten van ESG-ratingaanbieders, kan niet voldoende worden verwezenlijkt als de lidstaten onafhankelijk van elkaar optreden, en derhalve is optreden op EU-niveau noodzakelijk voor de goede werking van de kapitaalmarkten van de EU.

Er bestaat momenteel geen EU-regelgevingskader voor ESG-ratingaanbieders. De lidstaten reglementeren de activiteiten van ESG-ratingaanbieders of de voorwaarden waaronder zij ESG-ratings verstrekken niet. Elke ESG-ratingaanbieder volgt zijn eigen regels, met een gebrek aan duidelijkheid over wat zij doen en hoe zij dat doen.

De ESG-ratingmarkt is een mondiale markt. Sommige grote ESG-ratingaanbieders hebben hun hoofdkantoor in de EU. Vele andere hebben hun hoofdkantoor buiten de EU, maar hebben dochterondernemingen binnen de EU.

Hoewel de lidstaten afzonderlijk maatregelen zouden kunnen nemen om ESG-ratings betrouwbaarder en transparanter te maken, zullen dergelijke maatregelen waarschijnlijk aanzienlijk verschillen van lidstaat tot lidstaat. Dit kan leiden tot uiteenlopende transparantieniveaus, belemmeringen voor marktdeelnemers en uitdagingen voor hen die grensoverschrijdend actief zijn (zoals op de EU-markt, met gebruikers in een aantal lidstaten), en kan ook de vergelijkbaarheid tussen ratings beperken. Als er helemaal geen regels zijn voor de activiteiten van ESG-ratingaanbieders, zouden de huidige situatie en de problemen in verband met transparantie voortduren en zelfs kunnen verergeren.

Nu duurzame beleggingen en ESG-ratings steeds meer aandacht krijgen in rechtsgebieden overal ter wereld, wordt het voor de EU van essentieel belang om met haar partners samen te werken op basis van een coherente en alomvattende geharmoniseerde aanpak. Het initiatief zou niet in de plaats komen van nationale wetgeving, aangezien momenteel geen enkele lidstaat wetgeving heeft die de werking van ESG-ratingaanbieders regelt.

De werking van de interne markt zou worden verbeterd als er meer duidelijkheid was over de activiteiten van entiteiten die een steeds belangrijker rol spelen bij het kanaliseren van financiering.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is in overeenstemming met het in artikel 5 VWEU neergelegde evenredigheidsbeginsel. De voorgestelde maatregelen zijn noodzakelijk om de doelstellingen te bereiken en zijn ook het meest geschikt.

Het voorstel is gericht op de activiteiten van ESG-ratingaanbieders die in de EU actief zijn. Het pakt de tekortkomingen van de markt aan, namelijk: a) het gebrek aan duidelijkheid over de kenmerken van ESG-ratings, de gebruikte methoden en gegevensbronnen, en b) het gebrek aan duidelijkheid en controle over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders.

Dit voorstel gaat niet verder dan nodig is om elk van deze kwesties op de meest doeltreffende wijze aan te pakken en op te lossen, namelijk door: (1) een vergunningensysteem op te zetten dat van toepassing zou zijn op ESG-ratingaanbieders die in de EU actief zijn, waarbij zij worden onderworpen aan evenredige regels voor hun activiteiten en aan doorlopend evenredig toezicht, en (2) ESG-ratingaanbieders die in de EU actief zijn te verplichten essentiële informatie over ESG-ratingkenmerken en -methoden te publiceren en gedetailleerde informatie over toegepaste methoden bekend te maken aan hun abonnees en aan beoordeelde entiteiten.

Dit voorstel heeft geen betrekking op interne ratings die worden ontwikkeld door vermogensbeheerders of andere instellingen zoals benchmarkbeheerders, aangezien deze ratings worden gebruikt voor eigen beslissingen en beleggingen en niet hetzelfde doel dienen en niet openbaar worden gemaakt of worden verspreid op basis van een abonnement of anderszins.

Dit initiatief is dan ook gericht op juridische entiteiten die ESG-ratings verstrekken aan het publiek of aan abonnees. Financiële instellingen of andere marktdeelnemers die ESG-ratings voor eigen doeleinden of eigen gebruik ontwikkelen, vallen hier niet onder.

- **Keuze van het instrument**

Met dit voorstel wordt beoogd een systeem in te voeren dat meer duidelijkheid verschaft over de kenmerken van ESG-ratings. Daartoe worden in het voorstel regels vastgesteld voor ESG-ratingaanbieders die in de EU actief zijn. Het voorstel moet het gemakkelijker maken om het potentieel van de Europese eengemaakte markt beter te benutten en bij te dragen tot de overgang naar een volledig duurzaam en inclusief economisch en financieel stelsel in overeenstemming met de Europese Green Deal en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Een verordening is noodzakelijk om deze beleidsdoelstellingen te verwezenlijken en is de beste manier om meer duidelijkheid te scheppen over de activiteiten van entiteiten die steeds belangrijker worden voor het kanaliseren van financiering.

Een regelgevingskader zou worden afgestemd op de aanpak die voor andere financiëlemarktdeelnemers wordt gehanteerd en op relevante wetgeving, zoals de EU-benchmarkverordening, de verordening inzake ratingbureaus en het voorstel voor een Europese norm voor groene obligaties, die voorzien in doorlopend toezicht en waarin een aantal organisatorische vereisten en vereisten met betrekking tot governanceprocessen en documenten zijn vastgesteld. Andere instrumenten, zoals zachte wetgeving en gedragscodes, zouden de doelstellingen van dit initiatief slechts gedeeltelijk verwezenlijken, aangezien er geen stimulans zou zijn om een voldoende strenge gedragscode op te stellen. De bestaande druk op de markt zou bepalend zijn voor de strengheid en volledigheid van een code, en die druk is ontoereikend gebleken om de problemen aan te pakken. Bovendien zou een gedragscode vrijwillig zijn. Sommige providers zouden ervoor kunnen kiezen om de code niet in te voeren, of er zouden meerdere sectorcodes kunnen ontstaan. Beide gevallen zouden elk vooruitzicht op meer duidelijkheid in de markt voor gebruikers of beoordeelde entiteiten ondermijnen.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

Momenteel is er geen wettelijk regime voor ESG-ratings op het niveau van de EU.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Commissie heeft een aanzienlijke hoeveelheid bewijsmateriaal uit verschillende bronnen verzameld, waaronder een studie in opdracht van het directoraat-generaal Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie (DG FISMA) van de Europese Commissie, een raadpleging van de Commissie en outreachactiviteiten en uitwisselingen met belanghebbenden. De Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) heeft de werkzaamheden van de Commissie ook ondersteund door middel van een in 2022 gepubliceerd verzoek om input en heeft een overzicht gegeven van ESG-ratingaanbieders die

in de EU actief zijn. De Commissie heeft ook bestaande internationale aanbevelingen en codes voor ESG-ratingaanbieders geanalyseerd, met name de aanbevelingen van de Internationale organisatie van effectentoezichthouders (Iosco). In totaal hebben 168 organisaties en particulieren gereageerd op de gerichte raadpleging ter ondersteuning van dit initiatief, voornamelijk beleggers, ESG-ratingaanbieders en beursgenoteerde ondernemingen.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Om een beter inzicht te krijgen in de problemen waarmee de markt in de praktijk wordt geconfronteerd, heeft de Commissie na de gerichte raadpleging de academische literatuur grondig bestudeerd¹⁰, de markt geanalyseerd en contact gezocht met een groot aantal belangrijke belanghebbenden in de ESG-ratingmarkt.

Tussen april en oktober 2022 heeft de Commissie bilaterale bijeenkomsten gehouden met verschillende belanghebbenden, waaronder 14 verschillende ESG-ratingaanbieders, ESG-ratinggebruikers en verenigingen die onder meer ratinggebruikers, academici, niet-gouvernementele organisaties, overheidsinstanties en toezichthoudende autoriteiten vertegenwoordigen.

De Commissie heeft ook regelmatig contact opgenomen met de ESMA om haar standpunt en advies te vragen, onder meer over een mogelijke vergunnings- en toezichtregeling op het niveau van de Unie voor ESG-ratingaanbieders.

- **Effectbeoordeling**

Dit voorstel gaat vergezeld van een effectbeoordeling¹¹, die op 16 november 2022 aan de Raad voor regelgevingstoetsing is voorgelegd en op 16 december 2022 een positief advies met voorbehoud heeft ontvangen.

In de effectbeoordeling wordt geconcludeerd dat het belangrijkste probleem tweeledig is: terwijl beleggers en ondernemingen problemen opmerken met de betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en tijdigheid van ESG-ratings, weten beoordeelde entiteiten niet zeker welke categorieën/criteria worden gebruikt om hen te beoordelen, hoe nauwkeurig ESG-ratings hun werkelijke prestaties weergeven en hoe deze kunnen worden verbeterd.

Dit probleem heeft verschillende consequenties. De **consequenties vanuit het oogpunt van een gebruiker** zijn:

- 1) Beleggers zijn niet in staat om bij hun beleggingsbeslissingen voldoende rekening te houden met duurzaamheidsgerelateerde en andere niet-financiële risico's en kansen,
- 2) Beleggers zijn ook minder in staat financiële middelen te kanaliseren naar ondernemingen en economische activiteiten die sociale en milieuproblemen aanpakken en niet verergeren,
- 3) Benchmarkbeheerders construeren benchmarks op basis van ESG-ratings waarvan niet volledig duidelijk is hoe ze zijn berekend,
- 4) Ondernemingen kunnen geen rekening houden met alle potentiële risico's en kansen van hun activiteiten en investeringen dienovereenkomstig kanaliseren.

---

¹⁰ Zie punt 2 over de probleemomschrijving van de effectbeoordeling.

¹¹ Werkdocument van de diensten van de Commissie SWD (2023) [XXX].

De **specifieke consequentie vanuit het oogpunt van een beoordeelde entiteit** is dat zij een ESG-rating kan krijgen met betrekking tot elementen die onjuist of niet meer up-to-date zijn, wat van invloed kan zijn op de voorwaarden voor hun toegang tot financiering.

De **specifieke consequentie vanuit het oogpunt van andere belanghebbenden** is dat niet-gouvernementele organisaties, vakbonden en andere belanghebbenden minder goed in staat zijn om ondernemingen verantwoordelijk te houden voor hun effecten op de samenleving en het milieu.

De problemen hebben **negatieve gevolgen voor de werking van de EU-markt voor duurzame financiering**, waardoor een leemte is ontstaan in het EU-kader voor duurzame financiering dat is opgezet om te zorgen voor meer transparantie en om de instrumenten te verschaffen om particulier kapitaal te laten stromen naar duurzame investeringen die dringend nodig zijn voor de transitie. De **brede gevolgen zijn** dat het potentieel van de Europese eengemaakte markt om bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN, niet ten volle wordt benut.

Er werden twee complementaire probleemfactoren vastgesteld:

- 1) gebrek aan duidelijkheid en controle over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders;
- 2) gebrek aan duidelijkheid over de kenmerken van ESG-ratings en over de methoden en gegevensbronnen die bij het bepalen ervan worden gebruikt (inclusief de wijze waarop ESG-ratings tot stand komen, de verstrekking van informatie over ESG-ratings en de transparantie daaromtrent).

Bij de effectbeoordeling werd een reeks beleidsopties voor twee belangrijke variabelen onderzocht:

- meer **duidelijkheid over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders** en het voorkomen van het risico op **belangenconflicten** op het niveau van ESG-ratingaanbieders, en
- de noodzaak om **meer duidelijkheid te verschaffen over de kenmerken van ESG-ratings** (d.w.z. wat zij betekenen, welke doelstellingen ermee worden nagestreefd en de methoden en gegevensbronnen of ramingen die bij de ontwikkeling ervan worden gebruikt).

Er zijn verschillende wetgevende en niet-wetgevende beleidsopties geanalyseerd voor de volgende twee dimensies: entiteiten (ESG-ratingaanbieders) en producten (ESG-ratings). Wat de wettelijke behandeling van ESG-ratingaanbieders betreft, zijn drie opties overwogen: een gedragscode voor de sector (optie 1), registratie en licht toezicht (optie 2) en vergunningverlening, op beginselen gebaseerde organisatorische vereisten en risicogebaseerd toezicht (optie 3). Wat betreft de omvang van transparantievereisten met betrekking tot ESG-ratings en de methoden voor de bepaling van die ratings, zijn de twee overwogen opties minimale vereisten inzake informatieverstrekking aan het publiek (optie 1) en minimale vereisten inzake informatieverstrekking aan het grote publiek en uitgebreidere vereisten inzake informatieverstrekking aan cliënten van ESG-ratingaanbieders en beoordeelde entiteiten (optie 2). In de analyse wordt ook zorgvuldig gekeken naar de kosteneffectiviteit en coherentie ervan. De volgende opties werden in een vroeg stadium verworpen: registratie en toezicht op nationaal niveau, harmonisatie van de methoden van ESG-ratingaanbieders, vaststelling van minimumvereisten met betrekking tot de inhoud van ESG-ratings en gedetailleerde modellen voor openbaarmakingsvereisten.

Wat het toepassingsgebied betreft, zou de definitie van ESG-ratings door Iosco de basis vormen voor het toepassingsgebied van dit initiatief, dat betrekking heeft op zowel scores en ratings als producten die een combinatie van beide zijn. Dit initiatief zou gericht zijn op de gespecialiseerde entiteiten die ESG-ratings of -scores verstrekken aan het publiek of aan abonnees en zou geen betrekking hebben op financiële instellingen of andere marktdeelnemers die ESG-ratings voor hun eigen doeleinden ontwikkelen, aangezien zij hun eigen modellen gebruiken en geen ESG-ratings commercieel verstrekken aan andere financiëlemarktdeelnemers.

Op basis van een vergelijking van de doeltreffendheid, efficiëntie en coherentie zou de voorkeursoptie een combinatie zijn van optie 3 met betrekking tot ESG-ratingaanbieders (vergunningverlening, organisatorische vereisten en toezicht) en optie 2 met betrekking tot ESG-ratings (transparantie door minimale informatieverstrekking aan het publiek en uitgebreidere informatieverstrekking aan cliënten van ESG-ratingaanbieders en beoordeelde entiteiten). Uit de gedetailleerde analyse is gebleken dat de combinatie van deze opties volledig zou beantwoorden aan de doelstellingen (in tegenstelling tot de andere opties) en de grootste voordelen zou opleveren voor gebruikers, beoordeelde entiteiten, de aanbieders zelf en de samenleving. Hoewel de voorkeursoptie hogere initiële kosten met zich mee kan brengen, zullen de voordelen op lange termijn naar verwachting opwegen tegen de kosten.

De voorkeursoptie zal naar verwachting aanzienlijke economische voordelen opleveren. Verwacht wordt dat dit initiatief de werking van de financiële markten en de voorwaarden voor ESG-beleggingen positief zal beïnvloeden. De voorkeursoptie moet beleggers en beoordeelde entiteiten in staat stellen om ESG-ratings te begrijpen en om met kennis van zaken ESG-gerelateerde keuzes te maken. Zij moet ook de kosten van het verzamelen van informatie en de noodzaak om een beroep te doen op meerdere aanbieders verminderen, waardoor de kosten van zakendoen dalen. De voorkeursoptie zou ook niet-discriminerend zijn en gelijkelijk van toepassing zijn op marktdeelnemers van binnen en buiten de EU. Dit initiatief kan gevolgen hebben voor het algemene concurrentievermogen van de ESG-ratingaanbieders, waardoor hun kosten van zakendoen op korte termijn waarschijnlijk zullen stijgen, maar een groter vertrouwen in ESG-ratings zou bevorderlijk kunnen zijn voor de marktgroei. Om mogelijke bezorgdheid over het verlies van toegang tot de markt weg te nemen, kan worden voorzien in een overgangperiode, wat met name kleinere spelers meer tijd geeft om zich aan te passen. Het initiatief zal naar verwachting ook positieve, zij het minieme, indirecte sociale en milieueffecten hebben.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Dit initiatief is geen initiatief in het kader van het programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (Refit).

Om de kosten en gevolgen van nieuwe vereisten uit hoofde van deze verordening voor kleinere aanbieders te beperken, worden de volgende mitigerende maatregelen voorgesteld.

- 1) Overgangperiode. Om mogelijke bezorgdheid over het verlies van toegang tot marktaanbieders als gevolg van de vergunningsprocedure weg te nemen, zouden aanbieders hun activiteiten mogen voortzetten op voorwaarde dat zij de ESMA daarvan in kennis stellen en een vergunning krijgen binnen een vooraf bepaalde periode, d.w.z. de overgangperiode.
- 2) Aanpassing van de toezichtvergoedingen aan de grootte van de aanbieder. De vergoedingen zouden evenredig over de aanbieders worden verdeeld op basis van hun nettojaaronzet.

- 3) Evenredig toezicht. De ESMA heeft gekozen voor een risicogebaseerde, datagestuurde aanpak voor het uitoefenen van toezicht¹² en prioriteert haar toezichtactiviteiten op basis van het vastgestelde risiconiveau en het belang/de omvang van de onder toezicht staande entiteiten.
- 4) Mogelijkheid voor kleinere en innovatieve entiteiten om een aanvraag tot vrijstelling van een breed scala aan interne organisatorische maatregelen in te dienen indien zij kunnen aantonen dat de vereisten niet in verhouding staan tot de aard, schaal en complexiteit van hun bedrijf en tot de aard en het scala van kwesties die door hun product worden beoordeeld (bv. datagestuurde beoordelaar¹³ of innovatieve, toekomstgerichte beoordelaar¹⁴).

- **Grondrechten**

Het voorstel eerbiedigt de rechten en beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name die van artikel 16 (vrijheid van ondernemerschap). Het vrije verkeer van personen en diensten en het recht van vestiging behoren tot de fundamentele rechten en vrijheden die door het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden beschermd en is relevant voor deze maatregel.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Dit voorstel machtigt de ESMA om een nieuwe functie uit te oefenen, namelijk het verlenen van vergunningen aan en het uitoefenen van toezicht op ESG-ratingaanbieders die hun diensten uit hoofde van deze verordening aanbieden. Hiervoor zal de ESMA ESG-ratingaanbieders vergoedingen in rekening moeten brengen die alle administratieve kosten moeten dekken die de ESMA in verband met haar vergunnings- en toezichtactiviteiten maakt. De markt bestaat uit 59 entiteiten: 30 in de EU gevestigde ESG-ratingaanbieders (3 grote, 6 middelgrote, 9 kleine en 12 microaanbieders); en 29 entiteiten van buiten de EU. Op basis van de schatting dat de ESMA 1,7 voltijdequivalenten (vte's) nodig zou hebben om toezicht te houden op een grote ESG-ratingaanbieder en 0,2 vte's om toezicht te houden op een kleine ESG-ratingaanbieder, hebben wij berekend dat er jaarlijks 20 vte's nodig zijn. Op basis van dezelfde schatting zou de ESMA 7 tijdelijke functionarissen (AC) en 12 CA-posten nodig hebben voor het verlenen van vergunningen aan 30 EU-entiteiten en 29 niet-EU-entiteiten, en voor het toezicht op 30 EU-entiteiten en 29 niet-EU-entiteiten vanaf jaar N+1. Wij achten het waarschijnlijk dat er in het eerste jaar (jaar N) een piek van eenmalige werkzaamheden zal zijn in verband met het verlenen van vergunningen. Het is daarom belangrijk dat de ESMA van meet af aan de 19 vte's krijgt om deze piek te managen.

De totale kostenstijging op jaarbasis wordt geraamd op ongeveer 3,7-3,8 miljoen euro. Deze kosten komen niet ten laste van de EU-begroting, aangezien het voorstel de ESMA in staat zal stellen ESG-ratingaanbieders vergunnings- en toezichtvergoedingen in rekening te brengen om alle toezichtkosten te dekken. Dit is vergelijkbaar met andere gebieden waar de ESMA

---

¹² [Risicogebaseerde en datagestuurde aanpak van de ESMA bij het uitoefenen van toezicht](#)

¹³ Een kleine groep “quants” ontwikkelt een datagestuurd ESG-ratingmodel, dat vanaf dag één een zeer brede, solide dekking heeft.

¹⁴ Innovatief, maar geen inkomstengenererend bedrijf dat na zijn oprichting meer dan zeven jaar nodig heeft om zijn ESG-ratingmodel te voltooien.

verantwoordelijk is voor het toezicht op bepaalde entiteiten (bv. ratingbureaus). Zie voor meer informatie het financieel memorandum.

5. OVERIGE ELEMENTEN

• Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage

De Commissie zal ervoor zorgen dat de in deze verordening geselecteerde acties bijdragen tot de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen met een combinatie van specifieke monitoringelementen om de efficiëntie van de uitvoering en de vooruitgang bij de verwezenlijking van *specifieke doelstellingen* te meten, maar ook met andere monitoringinstrumenten die bijdragen tot de verwezenlijking van de *algemene doelstellingen*. Deze elementen en instrumenten worden hieronder nader beschreven. Om de vooruitgang bij de verwezenlijking van de *specifieke doelstellingen* te monitoren, zal de Commissie de mogelijkheid onderzoeken om periodieke enquêtes onder beleggers, ondernemingen en ESG-ratingaanbieders te organiseren.

Via de enquêtes zouden gegevens worden verzameld over: 1) de perceptie bij gebruikers en beoordeelde entiteiten van veranderingen in de beschikbare informatie, met name met betrekking tot de in punt 4 genoemde specifieke doelstellingen, en de perceptie of deze doelstellingen worden verwezenlijkt; en 2) de kosten en baten van ESG-ratingregulering en -toezicht vanuit het oogpunt van een ESG-ratingaanbieder. Dergelijke enquêtes zullen afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van financiële middelen.

De vooruitgang bij de verwezenlijking van de specifieke doelstellingen kan ook worden gemonitord aan de hand van een aantal indicatoren, zoals het aantal beschikbaar gestelde ESG-ratings, de toename van het gebruik van ESG-ratings door gebruikers en uitgevende instellingen en de toename van de algehele correlatie tussen ESG-ratings.

Het monitoren van de vooruitgang bij de verwezenlijking van de *algemene doelstellingen* is per definitie aanzienlijk ingewikkelder, omdat het methodologisch moeilijk is om de effecten van de voorgestelde maatregelen op ESG-ratings te onderscheiden van andere mogelijke factoren. Niettemin stelt de Commissie voor om de vooruitgang bij de verwezenlijking van de algemene doelstellingen te monitoren door:

- het monitoren van trends op het gebied van beleggingen in ondernemingen die duurzame economische activiteiten verrichten, met aandacht voor ecologische, sociale en governanceaspecten¹⁵;
- in gesprek te gaan met toezichthouders en andere relevante belanghebbenden om te beoordelen of de bezorgdheid over greenwashing met ESG-ratings wordt verminderd.

Het is wellicht ook mogelijk om de voorgestelde enquêtes onder beleggers, ondernemingen en ESG-ratingaanbieders te gebruiken voor het verzamelen van informatie met betrekking tot de vraag of belanghebbenden van mening zijn dat ESG-ratingaanbieders meer verantwoording afleggen voor hun activiteiten.

---

¹⁵ Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met het platform voor duurzame financiering, dat trends met betrekking tot kapitaalstromen naar duurzame beleggingen zal monitoren, zoals uiteengezet in artikel 20 van de taxonomieverordening.

Als toezichthouder op de ESG-ratingaanbieders in het kader van dit initiatief zou de ESMA het aangewezen orgaan zijn om de ontwikkelingen in kaart te brengen en mogelijke punten van zorg onder de aandacht te brengen, waarbij zij contact onderhoudt met relevante nationale autoriteiten in de lidstaat waar ESG-ratings worden gebruikt en waar ESG-ratingaanbieders gevestigd zijn en hun activiteiten verrichten.

Daarnaast zullen verschillende belanghebbenden, waaronder maatschappelijke organisaties, ESG-ratingaanbieders, bedrijfsorganisaties en overheidsinstanties, waarschijnlijk verslagen publiceren waarin de ontwikkelingen op dit gebied worden gemonitord, wat een nuttige aanvulling zal vormen op de monitoring door de Commissie.

Zowel de bovenstaande indicatoren als de enquêtes zullen helpen evalueren of de beleids optie die de voorkeur geniet succesvol is in het bereiken van de gespecificeerde doelstellingen. Deze indicatoren zullen dan als basis dienen voor een evaluatie die uiterlijk vijf jaar na de start van dit initiatief moet worden gepresenteerd. Het ontwerpvoorstel zal voorts een toezegging bevatten om de effecten van de nieuwe wetgevingshandeling te evalueren. Na de start van het initiatief begint de Commissie met het monitoren van de uitvoering van de beleids optie waaraan de voorkeur is gegeven.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Gedetailleerde toelichting bij de specifieke bepalingen van het voorstel (aan te vullen wanneer er duidelijkheid is over de nummering/volgorde van de artikelen)**

Titel I bevat het onderwerp, het toepassingsgebied en de definities die van toepassing zijn op de verordening. In artikel 1 wordt het onderwerp van de verordening uiteengezet, namelijk de invoering van een gemeenschappelijke regelgevingsaanpak ter verbetering van de integriteit, de transparantie, de verantwoordelijkheid, de governance en de onafhankelijkheid van ESG-ratingactiviteiten en aldus bij te dragen tot de transparantie en kwaliteit van ESG-ratings die aan gereguleerde Europese financiële ondernemingen en Europese ondernemingen worden verstrekt. De verordening bevat ook transparantievereisten met betrekking tot ESG-ratings en regels voor de organisatie en het gedrag van ESG-ratingaanbieders. Artikel 2 heeft betrekking op het toepassingsgebied van deze verordening, namelijk ESG-ratingactiviteiten van ESG-ratingaanbieders die in de EU actief zijn. Artikel 3 bevat de definities voor de toepassing van deze verordening.

Titel II van de verordening bevat de voorwaarden voor het afgeven van ESG-ratings in de Unie.

In artikel 4 tot en met 8 worden vereisten vastgesteld met betrekking tot de vergunningsprocedure voor ESG-ratingaanbieders, met inbegrip van de indiening van een vergunningsaanvraag, de behandeling daarvan en de kennisgeving van een besluit van de ESMA om een vergunning te verlenen, te weigeren of in te trekken. In artikel 9 tot en met 12 worden regels vastgesteld voor de afgifte van ESG-ratings in de EU door ESG-ratingaanbieders uit derde landen. Artikel 9 bevat vereisten met betrekking tot gelijkwaardigheidsbesluiten, terwijl artikel 10 betrekking heeft op vereisten inzake de bekrachtiging van ESG-ratings en artikel 11 voorschriften voor de erkenningsprocedure bevat. Artikel 12 heeft betrekking op samenwerkingsregelingen tussen de ESMA en toezichthoudende autoriteiten van derde landen. In artikel 13 wordt de ESMA verplicht om op haar website een register van alle vergunninghoudende ESG-ratingaanbieders bij te houden. Verder bevat artikel 13 vereisten inzake de toegankelijkheid van informatie op het Europees centraal toegangspunt (ESAP).

Titel III van de verordening bevat de beginselen inzake de integriteit en betrouwbaarheid van ESG-ratingactiviteiten.

In hoofdstuk 1 worden de organisatorische vereisten, procedures en documenten met betrekking tot governance voor ESG-ratingactiviteiten vastgesteld. Artikel 14 bevat de algemene beginselen waaraan ESG-ratingaanbieders zich moeten houden, met inbegrip van de noodzaak om passende systemen, middelen en procedures te gebruiken en de onafhankelijkheid van de activiteiten te waarborgen. In artikel 15 wordt voorgeschreven dat ESG-ratingactiviteiten moeten worden gescheiden van een aantal activiteiten, waaronder adviesactiviteiten, de afgifte en verkoop van creditratings en de ontwikkeling van benchmarks. In artikel 16 worden de verplichtingen die gelden voor ratinganalisten, werknemers en andere bij de afgifte van ESG-ratings betrokken personen nader omschreven. Artikel 17 bevat vereisten met betrekking tot het bijhouden van gegevens in verband met ESG-ratingactiviteiten. In artikel 18 worden ESG-ratingaanbieders verplicht een onafhankelijke klachtenprocedure in te stellen om ervoor te zorgen dat belanghebbenden hun klachten kunnen melden en dat ESG-ratingaanbieders de gegrondheid van klachten objectief beoordelen. Artikel 19 bevat vereisten en waarborgen met betrekking tot de uitbesteding van bepaalde functies in verband met ESG-ratingactiviteiten aan derden. Artikel 20 bevat vrijstellingen van de governancevereisten die de ESMA kan toekennen aan ESG-ratingaanbieders die voldoen aan criteria die met name verband houden met hun grootte.

Hoofdstuk 2 heeft betrekking op de transparantievereisten voor ESG-ratingactiviteiten. Artikel 21 bevat transparantievereisten met betrekking tot ESG-ratingactiviteiten die openbaar moeten worden gemaakt. Artikel 22 bevat transparantievereisten met betrekking tot ESG-ratingactiviteiten die moeten worden bekendgemaakt aan de abonnees van ESG-ratings en aan beoordeelde entiteiten.

Hoofdstuk 3 bevat verplichtingen met betrekking tot de onafhankelijkheid en belangenconflicten van ESG-ratingaanbieders. In artikel 23 wordt vereist dat ESG-ratingaanbieders beschikken over robuuste governanceregelingen die een duidelijke organisatiestructuur omvatten met welomschreven, transparante en consistente taken en verantwoordelijkheden voor alle personen die bij de afgifte van een ESG-rating betrokken zijn. Artikel 24 bevat voorschriften voor het beheer van potentiële belangenconflicten van werknemers die betrokken zijn bij de afgifte van ESG-ratings. In artikel 25 wordt bepaald dat de aan cliënten in rekening gebrachte vergoedingen voor ESG-ratings billijk, redelijk, transparant en niet-discriminerend moeten zijn en op de werkelijke kosten moeten zijn gebaseerd.

In hoofdstuk 4, artikel 26 tot en met 39, worden de bevoegdheden van de ESMA met betrekking tot het toezicht op ESG-ratingaanbieders uiteengezet. Deze omvatten de bevoegdheid om via een eenvoudig verzoek of op grond van een besluit informatie op te vragen, de bevoegdheid om algemene onderzoeken te voeren en de bevoegdheid om inspecties ter plaatse uit te voeren. Dit hoofdstuk bevat ook de voorwaarden waaronder de ESMA haar toezichtbevoegdheden kan uitoefenen. In meerdere bepalingen worden de toezichtmaatregelen, de geldboeten en dwangsommen die de ESMA kan opleggen, uiteengezet. De ESMA wordt ook gemachtigd vergunnings- en toezichtvergoedingen aan te rekenen.

Hoofdstuk 5 bevat beginselen voor de samenwerking tussen de ESMA en nationale bevoegde autoriteiten.

In titel IV betreffende gedelegeerde en uitvoeringshandelingen wordt de Commissie gemachtigd om gedelegeerde handelingen vast te stellen onder de in artikel 45 gestelde voorwaarden.

In titel V over overgangs- en slotbepalingen wordt de uiterste datum vastgesteld waarop ESG-ratingaanbieders een vergunning moeten aanvragen, waarbij ook wordt voorzien in een overgangperiode voor kleine en middelgrote ESG-ratingaanbieders die hun diensten aanbieden voordat de verordening van toepassing wordt. In titel V wordt ook een overgangperiode vastgesteld voor nieuwkomers op de markt die kleine en middelgrote ESG-ratingaanbieders zijn.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de transparantie en integriteit van op ecologische, sociale en governancefactoren gebaseerde ratingactiviteiten

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 114,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁶,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) Op 25 september 2015 heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties een nieuw mondiaal kader voor duurzame ontwikkeling vastgesteld: de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling¹⁷, waarvan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) de kern vormen. In de Mededeling van de Commissie van 2016 over de volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst¹⁸ worden de SDG's gekoppeld aan het beleidskader van de Unie, zodat die doelstellingen van meet af aan worden meegenomen bij alle acties en beleidsinitiatieven van de Unie, zowel binnen de Unie als mondiaal. In zijn conclusies van 20 juni 2017¹⁹ heeft de Europese Raad bevestigd dat de Unie en de lidstaten vastbesloten zijn de Agenda 2030 uit te voeren op volledige, samenhangende, alomvattende, geïntegreerde en doeltreffende wijze en in nauwe samenwerking met partners en andere stakeholders. De Commissie heeft op 11 december 2019 haar mededeling over de Europese Green Deal²⁰ gepubliceerd.
- 2) De transitie naar een duurzame economie is essentieel om het concurrentievermogen van de economie van de Unie op lange termijn te waarborgen. Duurzaamheid staat al lang centraal in het project van de Unie, en in de Unieverdragen worden de sociale en ecologische dimensies ervan erkend.

---

¹⁶ PB C van , blz. .

¹⁷ Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (VN 2015).

¹⁸ COM(2016) 739 final.

¹⁹ CO EUR 17, CONCL. 5.

²⁰ Mededeling van de Commissie van 11 december 2019, "De Europese Green Deal", COM(2019) 640 final.

- 3) Om de SDG's in de Unie te verwezenlijken, moeten kapitaalstromen worden gekanaliseerd naar duurzame beleggingen. Het is van belang het potentieel van de interne markt ten volle te benutten om die doelstellingen te verwezenlijken. In dat verband is het van cruciaal belang om belemmeringen voor een efficiënte kapitaalstroom in de richting van duurzame beleggingen in de interne markt weg te nemen en om te voorkomen dat dergelijke belemmeringen ontstaan.
- 4) De EU-aanpak van duurzame en inclusieve groei is verankerd in de 20 beginselen van de Europese pijler van sociale rechten om te zorgen voor een eerlijke transitie naar deze doelstelling en voor beleid dat niemand achterlaat. Voorts voorziet het sociale acquis van de EU, met inbegrip van de strategieën voor een Unie van gelijkheid²¹, in normen op het gebied van arbeidsrecht, gelijkheid, toegankelijkheid, gezondheid en veiligheid op het werk, en antidiscriminatie.
- 5) In maart 2018 publiceerde de Commissie haar actieplan “Duurzame groei financieren”²², waarin zij haar strategie voor duurzame financiering vaststelde. De doelstellingen van dat actieplan zijn het integreren van duurzaamheidsfactoren in het risicobeheer en het heroriënteren van kapitaalstromen naar duurzame beleggingen met het oog op duurzame en inclusieve groei.
- 6) Als onderdeel van het actieplan heeft de Commissie opdracht gegeven tot een studie getiteld “Study on sustainability-related ratings, data and research”²³ om de ontwikkelingen op de markt voor duurzaamheidsgerelateerde producten en diensten in kaart te brengen, de belangrijkste marktdeelnemers te identificeren en mogelijke tekortkomingen aan het licht te brengen. Die studie resulteerde in een inventaris en classificatie van marktdeelnemers en duurzaamheidsgerelateerde producten en diensten die op de markt beschikbaar zijn en in een analyse van het gebruik en de waargenomen kwaliteit van duurzaamheidsgerelateerde producten en diensten door marktdeelnemers. In de studie werd gewezen op het gebrek aan transparantie en nauwkeurigheid van de methoden voor het bepalen van ESG (Environment, Social and Governance)-ratings en op het gebrek aan duidelijkheid over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders.
- 7) In het kader van de Europese Green Deal heeft de Commissie een vernieuwde duurzame strategie voorgesteld. De vernieuwde strategie voor duurzame financiering is op 6 juli 2021 goedgekeurd²⁴.
- 8) Als follow-up heeft de Commissie in de vernieuwde strategie voor duurzame financiering een openbare raadpleging over ESG-ratings aangekondigd als input voor een effectbeoordeling. Tijdens de openbare raadpleging die in 2022 plaatsvond, bevestigden belanghebbenden hun bezorgdheid over het gebrek aan transparantie met

---

²¹ De strategie voor gendergelijkheid; de strategie voor gelijkheid van lgbtiq's; het strategisch kader voor de Roma; de strategie inzake de rechten van personen met een handicap.

²² Europese Commissie, Actieplan: duurzame groei financieren, COM(2018) 97 final.

²³ Europese Commissie, directoraat-generaal Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktenunie, Study on sustainability-related ratings, data and research, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2874/14850>.

²⁴ Mededeling van de Commissie, “Strategie voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie”, COM(2021) 390 final.

betrekking tot de doelstellingen van ESG-ratings en de methoden voor het bepalen van die ratings, alsook over het gebrek aan duidelijkheid over ESG-ratingactiviteiten.

- 9) Op internationaal niveau heeft de Internationale organisatie van effectentoezichthouders (“Iosco”) in november 2021 een verslag uitgebracht met een reeks aanbevelingen over ESG-ratingaanbieders²⁵.
- 10) ESG-ratings spelen een belangrijke rol op de mondiale kapitaalmarkten, aangezien beleggers, kredietnemers en uitgevende instellingen deze ratings steeds vaker gebruiken om met kennis van zaken duurzame beleggings- en financieringsbeslissingen te nemen. Onder meer kredietinstellingen, beleggingsondernemingen, verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen gebruiken deze ESG-ratings vaak als referentie voor de duurzaamheidsprestaties of voor de duurzaamheidsrisico’s en -kansen in hun beleggingsactiviteiten. Bijgevolg hebben ESG-ratings een aanzienlijk effect op de werking van de markten en op het vertrouwen van beleggers en consumenten. Om ervoor te zorgen dat de ESG-ratings die in de Unie worden gebruikt onafhankelijk, objectief en van toereikende kwaliteit zijn, is het belangrijk dat ESG-ratingactiviteiten worden uitgevoerd in overeenstemming met de beginselen van integriteit, transparantie, verantwoordelijkheid en goed bestuur. Een betere vergelijkbaarheid en een grotere betrouwbaarheid van ESG-ratings zouden de efficiëntie van die snelgroeïende markt ten goede komen en zo de verwezenlijking van de doelstellingen van de Green Deal vergemakkelijken.
- 11) ESG-ratings faciliteren met name de goede werking van de EU-markt voor duurzame financiering door beleggers en financiële instellingen belangrijke informatie te bieden voor beleggingsstrategieën, risicobeheer en informatieverplichtingen. Daarom moet ervoor worden gezorgd dat ESG-ratings de gebruikers materiële informatie verschaffen die nuttig is bij het nemen van beslissingen, en dat gebruikers van ESG-ratings een beter inzicht krijgen in de doelstellingen die met ESG-ratings worden nagestreefd en beter begrijpen welke specifieke kwesties en parameters die ratings meten.
- 12) Het is noodzakelijk om de verschillende bedrijfsmodellen van de ESG-ratingmarkt te erkennen. Een eerste bedrijfsmodel is het door gebruikers betaalde model, waarbij de gebruikers voornamelijk beleggers zijn die ESG-ratings kopen om op basis daarvan beleggingsbeslissingen te nemen. Een tweede bedrijfsmodel is het door uitgevende instellingen betaalde model, waarbij ondernemingen ESG-ratings kopen voor het beoordelen van risico’s en kansen in het kader van hun activiteiten.
- 13) De lidstaten reglementeren de activiteiten van ESG-ratingaanbieders of de voorwaarden voor de afgifte van ESG-ratings niet en houden er geen toezicht op. Om te zorgen voor afstemming op de doelstellingen van de SDG’s en de Europese Green Deal, en gezien de bestaande verschillen, het gebrek aan transparantie en het ontbreken van gemeenschappelijke regels, is het waarschijnlijk dat de lidstaten uiteenlopende maatregelen en benaderingen zouden vaststellen, wat een rechtstreeks

---

²⁵ [Iosco-verslag over aanbieders van ESG-ratings en dataproducten, beschikbaar op: https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD690.pdf.](https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD690.pdf)

negatief effect zou hebben op en belemmeringen zou opwerpen voor de goede werking van de interne markt, en nadelig zou zijn voor de ESG-ratingmarkt. ESG-ratingaanbieders die ESG-ratings afgeven voor gebruik door financiële instellingen en ondernemingen in de Unie, zouden in de verschillende lidstaten aan verschillende regels onderworpen zijn. Uiteenlopende normen en marktpraktijken zouden het moeilijk maken om duidelijkheid te krijgen over de totstandkoming van ESG-ratings en om ESG-ratings te vergelijken, wat leidt tot ongelijke marktvoorwaarden voor gebruikers, extra belemmeringen op de interne markt en het risico dat beleggingsbeslissingen worden verstoord.

- 14) Deze verordening vormt een aanvulling op het bestaande EU-kader voor duurzame financiering. Uiteindelijk moeten ESG-ratings informatiestromen vergemakkelijken om beleggingsbeslissingen te vergemakkelijken.
- 15) De regels inzake ESG-ratingaanbieders mogen niet van toepassing zijn op niet-openbare ESG-ratings die worden opgesteld naar aanleiding van een afzonderlijke opdracht en alleen worden afgegeven aan de opdrachtgever, en die niet bedoeld zijn voor openbaarmaking noch voor verspreiding per abonnement of anderszins. Dergelijke regels mogen evenmin van toepassing zijn op ESG-ratings die door Europese financiële ondernemingen worden opgesteld en voor interne doeleinden worden gebruikt. ESG-ratings die door Europese of nationale autoriteiten en door centrale banken worden opgesteld, moeten eveneens van dergelijke regels worden vrijgesteld. Ten slotte mogen dergelijke regels niet van toepassing zijn op de verstrekking van ESG-gegevens die geen rating- of score-element bevatten en niet worden gebruikt in modellen of analyses die leiden tot de ontwikkeling van een ESG-rating.
- 16) Het is belangrijk regels vast te stellen die ervoor zorgen dat ESG-ratings die worden verstrekt door ESG-ratingaanbieders met een vergunning in de Unie van toereikende kwaliteit zijn, aan passende vereisten zijn onderworpen en de marktintegriteit waarborgen. Die regels zouden van toepassing zijn op algemene ESG-ratings die gebaseerd zijn op ecologische, sociale en governancefactoren en op ratings die slechts gebaseerd zijn op één ecologische, sociale of governancefactor of subcomponent van die factor.
- 17) Gezien het gebruik van ESG-ratings van buiten de Unie gevestigde aanbieders moeten vereisten worden ingevoerd op basis waarvan ESG-ratingaanbieders uit derde landen hun diensten in de Unie mogen aanbieden. Dit is noodzakelijk om de integriteit van de markt, de bescherming van beleggers en een goede handhaving te waarborgen. Daarom worden voor ESG-ratingaanbieders uit derde landen drie mogelijke mechanismen voorgesteld: gelijkwaardigheid, bekrachtiging en erkenning. Als overkoepelend beginsel moeten het toezicht en de regulering in een derde land gelijkwaardig zijn aan het toezicht op en de regulering van ESG-ratings in de Unie. ESG-ratings die door een in een derde land gevestigde ESG-ratingaanbieder worden verstrekt, kunnen daarom alleen in de Unie worden aangeboden indien de Commissie een positief besluit heeft genomen over de gelijkwaardigheid van het stelsel van het derde land. Ter voorkoming van negatieve effecten als gevolg van een mogelijke abrupte stopzetting van het aanbod in de Unie van ESG-ratings die door een ESG-ratingaanbieder uit een derde land worden afgegeven, is het echter ook noodzakelijk om te voorzien in bepaalde andere mechanismen, namelijk bekrachtiging en erkenning. Elke ESG-ratingaanbieder met een groepsstructuur moet gebruik kunnen maken van het bekrachtigingsmechanisme voor ESG-ratings die buiten de Unie zijn ontwikkeld, mits hij binnen de groep een vergunninghoudende ESG-ratingaanbieder in

de Unie vestigt. Kleinere ESG-ratingaanbieders, d.w.z. aanbieders waarvan de netto-omzet kleiner is dan of gelijk is aan de netto-omzetdrempel in de definitie van kleine ondernemingen in Richtlijn 2013/34/EU²⁶, die over het algemeen niet tot een groep behoren en mogelijk niet over de middelen beschikken om een vergunninghoudende juridische entiteit in de Unie te hebben, moeten hun diensten in de Unie kunnen blijven aanbieden of beginnen aan te bieden en moeten daarom in aanmerking komen voor een lichtere regeling, namelijk erkenning. Indien de ESG-ratingaanbieder uit een derde land onder toezicht staat, moeten passende samenwerkingsregelingen worden getroffen om een goede informatie-uitwisseling met de betrokken bevoegde autoriteit van het derde land te waarborgen.

- 18) Om een hoog niveau van beleggers- en consumentenvertrouwen in de interne markt te waarborgen, moeten ESG-ratingaanbieders die ESG-ratings in de Unie verstrekken, een vergunning krijgen. Daarom moeten geharmoniseerde voorwaarden voor een dergelijke vergunning en de procedure voor het verlenen, opschorten en intrekken van een dergelijke vergunning worden vastgesteld.
- 19) Om te zorgen voor een hoog niveau van informatie voor beleggers en andere gebruikers van ESG-ratings, moet informatie over ESG-ratings en ESG-ratingaanbieders beschikbaar worden gesteld op het Europees centraal toegangspunt (ESAP)²⁷. Het ESAP moet het publiek een gemakkelijke gecentraliseerde toegang tot dergelijke informatie bieden.
- 20) Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van ESG-ratings te waarborgen, moeten ESG-ratingaanbieders ratingmethoden gebruiken die rigoureu, systematisch, objectief, continu en valideerbaar zijn. ESG-ratingaanbieders moeten hun ESG-ratingmethoden doorlopend en ten minste eenmaal per jaar evalueren.
- 21) Om een hoger niveau van transparantie te verzekeren, moeten ESG-ratingaanbieders informatie openbaar maken over de methoden, modellen en belangrijke aan ratings ten grondslag liggende aannamen die zij bij hun ESG-ratingactiviteiten en in elk van hun ESG-ratingproducten gebruiken. In het licht van het gebruik van ESG-ratings door beleggers moet in de ratingproducten uitdrukkelijk worden vermeld op welke dimensie van de dubbele materialiteit de rating betrekking heeft, of het gaat om zowel een materieel financieel risico voor de beoordeelde entiteit als het materiële effect van de beoordeelde entiteit op het milieu en de samenleving in het algemeen, of dat slechts met een van beide rekening is gehouden. Zij moeten ook expliciet vermelden of de rating betrekking heeft op andere dimensies. Om dezelfde reden moeten ESG-ratingaanbieders meer gedetailleerde informatie over de methoden, modellen en belangrijke aan ratings ten grondslag liggende aannamen verstrekken aan abonnees

---

²⁶ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19).

²⁷ Verordening (EU) XX/XXXX van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van een Europees centraal toegangspunt (ESAP) dat gecentraliseerde toegang biedt tot publiek beschikbare informatie die relevant is voor financiële diensten, kapitaalmarkten en duurzaamheid (PB L [...], [...], blz. [...]).

van ESG-ratings. Die informatie moet gebruikers van ESG-ratings in staat stellen hun eigen “due-diligence”-onderzoek te verrichten bij de beoordeling of zij al dan niet op deze ESG-ratings zullen vertrouwen. Bij de openbaarmaking van informatie over modellen mag echter geen gevoelige bedrijfsinformatie worden vrijgegeven of innovatie worden belemmerd.

- 22) ESG-ratingaanbieders moeten ervoor zorgen dat zij ESG-ratings verstrekken die onafhankelijk, objectief en van toereikende kwaliteit zijn. Het is belangrijk organisatorische vereisten in te voeren om potentiële belangenconflicten te voorkomen en te ondervangen. Om hun onafhankelijkheid te waarborgen, moeten ESG-ratingaanbieders situaties waarin sprake is van belangenconflicten vermijden en deze conflicten adequaat beheren indien zij niet te vermijden zijn. ESG-ratingaanbieders moeten belangenconflicten tijdig openbaar maken. Ook moeten zij gegevens bijhouden over alle significante bedreigingen voor de onafhankelijkheid van de ESG-ratingaanbieder en die van zijn werknemers en andere personen die bij het ratingproces betrokken zijn, en over de genomen voorzorgsmaatregelen om die bedreigingen te ondervangen. Om mogelijke belangenconflicten te voorkomen, mag het ESG-ratingaanbieders bovendien niet worden toegestaan een aantal andere diensten aan te bieden, waaronder adviesdiensten, diensten op het gebied van creditratings, benchmarks of beleggingen, auditdiensten, bancaire diensten en verzekerings- en herverzekeringsdiensten. Tot slot moeten ESG-ratingaanbieders passende interne beleidslijnen en procedures vaststellen met betrekking tot werknemers en andere personen die bij het ratingproces betrokken zijn, teneinde belangenconflicten te voorkomen, op te sporen, te elimineren, te beheren en openbaar te maken en de kwaliteit, integriteit en degelijkheid van het ESG-rating- en toetsingsproces te allen tijde te waarborgen. Deze beleidslijnen en procedures moeten in het bijzonder internecontrolemechanismen en een compliancefunctie omvatten.
- 23) Om meer duidelijkheid te scheppen en het vertrouwen in de activiteiten van ESG-ratingaanbieders te vergroten, moeten vereisten worden vastgesteld voor het doorlopend toezicht op ESG-ratingaanbieders op het niveau van de Unie. Om te zorgen voor een gelijk speelveld in termen van doorlopend toezicht en om het risico van regelgevingsarbitrage in de lidstaten uit te sluiten, moet de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) de exclusieve verantwoordelijkheid voor de vergunningverlening en het toezicht krijgen. Tegelijkertijd moet een dergelijke exclusieve verantwoordelijkheid de toewijzing van toezichtmiddelen op het niveau van de Unie optimaliseren, zodat de ESMA het centrum van het toezicht wordt.
- 24) De ESMA moet alle informatie kunnen opvragen die nodig is om haar toezichthoudende taken doeltreffend uit te voeren. Zij moet daarom dergelijke informatie kunnen opvragen bij ESG-ratingaanbieders, personen die bij ESG-ratingactiviteiten betrokken zijn, beoordeelde entiteiten, derden waaraan de ESG-ratingaanbieders operationele functies hebben uitbesteed en personen die anderszins nauw en wezenlijk verbonden zijn met ESG-ratingaanbieders of ESG-ratingactiviteiten.
- 25) De ESMA haar toezichthoudende taken kunnen uitvoeren en met name ESG-ratingaanbieders kunnen dwingen een einde te maken aan een inbreuk, volledige en juiste informatie te verstrekken of mee te werken aan een onderzoek of een inspectie ter plaatse. Om ervoor te zorgen dat de ESMA deze toezichthoudende taken kan uitvoeren, moet de ESMA sancties of dwangsommen kunnen opleggen.

- 26) Gezien haar rol om ESG-ratingaanbieders een vergunning te verlenen en er toezicht op uit te oefenen, moet de ESMA ontwerpen van technische reguleringsnormen die geen beleidskeuzen inhouden opstellen en aan de Commissie voorleggen. De ESMA moet nader specificeren welke informatie nodig is voor de verlening van vergunningen aan ESG-ratingaanbieders. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om die technische uitvoeringsnormen vast te stellen door middel van gedelegeerde handelingen overeenkomstig artikel 290 VWEU en overeenkomstig de artikelen 10 tot en met 14 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad²⁸.
- 27) In haar rol om ESG-ratingaanbieders een vergunning te verlenen en er toezicht op uit te oefenen, moet de ESMA toezichtvergoedingen kunnen aanrekenen aan onder toezicht staande entiteiten. Dergelijke vergoedingen moeten door de onder toezicht staande entiteiten worden betaald.
- 28) Teneinde verdere technische elementen van deze verordening te specificeren, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van de specificaties van de procedure voor het opleggen van geldboeten of dwangsommen, met inbegrip van bepalingen inzake de rechten van verdediging, bepalingen inzake termijnen en de inning van geldboeten of dwangsommen, en nadere regels inzake verjaringstermijnen voor het opleggen en handhaven van sancties, evenals het soort vergoedingen, de zaken waarvoor vergoedingen verschuldigd zijn, het bedrag van de vergoedingen en de wijze waarop die vergoedingen moeten worden betaald. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven²⁹. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, moeten het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten ontvangen, en moeten hun deskundigen systematisch toegang hebben tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.
- 29) Er is een aantal maatregelen ter ondersteuning van kleinere ESG-ratingaanbieders nodig om hen in staat te stellen hun activiteiten voort te zetten of de markt te betreden na de toepassingsdatum van deze verordening. Deze maatregelen moeten onder meer de ESMA de mogelijkheid bieden om kleinere ESG-ratingaanbieders vrij te stellen van een aantal organisatorische vereisten indien zij aan bepaalde criteria voldoen. Daarnaast moet voor de eerste maanden na de toepassing van deze verordening een overgangsregeling worden ingevoerd om de eerste toepassingsfase voor kleinere ESG-

---

²⁸ Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 84).

²⁹ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

ratingaanbieders te vergemakkelijken. Tot slot moeten de toezichtvergoedingen in verhouding staan tot de nettojaaromzet van de betrokken ESG-ratingaanbieder.

- 30) Aangezien de doelstellingen van deze verordening, namelijk het vaststellen van een consistente en doeltreffende regeling om de tekortkomingen en kwetsbaarheden van ESG-ratings aan te pakken, niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt maar om redenen van schaal en effecten beter op Unieniveau kunnen worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.
- 31) Deze verordening dient van toepassing te zijn onverminderd de toepassing van de artikelen 101 en 102 VWEU,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

TITEL I

ONDERWERP, TOEPASSINGSGEBIED EN DEFINITIES

Artikel 1

Onderwerp

Met deze verordening wordt een gemeenschappelijke regelgevingsaanpak ingevoerd om de integriteit, transparantie, verantwoordelijkheid, governance en onafhankelijkheid van ESG-ratingactiviteiten te verbeteren en zo bij te dragen tot de transparantie en kwaliteit van ESG-ratings. Zij heeft tot doel bij te dragen tot de goede werking van de interne markt en tegelijkertijd een hoog niveau van consumenten- en beleggersbescherming te bereiken en greenwashing of andere soorten onjuiste informatie, met inbegrip van socialwashing, te voorkomen door transparantievereisten met betrekking tot ESG-ratings in te voeren alsook regels voor de organisatie en het gedrag van ESG-ratingaanbieders.

Artikel 2

Toepassingsgebied

1. Deze verordening is van toepassing op ESG-ratings die door in de Unie actieve ESG-ratingaanbieders worden verstrekt en die openbaar worden gemaakt of worden verspreid onder gereguleerde financiële ondernemingen in de Unie, ondernemingen die onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad vallen, of overheidsinstanties van de Unie of de lidstaten.
2. Deze verordening is niet van toepassing op:
  - a) niet-openbare ESG-ratings die niet bedoeld zijn voor openbaarmaking of verspreiding;
  - b) ESG-ratings die zijn opgesteld door gereguleerde financiële ondernemingen in de Unie en worden gebruikt voor interne doeleinden of voor het verlenen van interne financiële diensten en producten;

- c) de verstrekking van ruwe ESG-gegevens die geen rating- of score-element bevatten en niet worden gebruikt in modellen of analyses die leiden tot de ontwikkeling van een ESG-rating;
- d) creditratings die zijn afgegeven krachtens Verordening (EG) nr. 1060/2009 van het Europees Parlement en de Raad³⁰;
- e) producten of diensten die een element van een ESG-rating bevatten;
- f) beoordelingen van derden over duurzaamheidsobligaties;
- g) ESG-ratings die zijn opgesteld door overheidsinstanties van de Unie of de lidstaten;
- h) ESG-ratings van een vergunninghoudende ESG-ratingaanbieder die door een derde aan gebruikers beschikbaar worden gesteld;
- i) door centrale banken opgestelde ESG-ratings die aan alle volgende voorwaarden voldoen:
  - a) zij worden niet door de beoordeelde entiteit betaald;
  - b) zij worden niet openbaar gemaakt;
  - c) zij worden afgegeven overeenkomstig de beginselen, normen en procedures die de adequaatheid, integriteit en onafhankelijkheid van ratingactiviteiten waarborgen, zoals in deze verordening bepaald; en
  - d) zij hebben geen betrekking op door de respectieve centrale banken van de lidstaten uitgegeven financiële instrumenten.

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) “ESG-rating”: een beoordeling, een score of een combinatie van beide met betrekking tot een entiteit, een financieel instrument, een financieel product, of het ESG-profiel of de ESG-kenmerken van een onderneming of de blootstelling aan ESG-risico’s of het effect op mens, maatschappij en milieu die gebaseerd is op een vastgestelde methode en een welomschreven rangordesysteem van ratingcategorieën en die aan derden wordt verstrekt, ongeacht of die ESG-rating expliciet als “rating” of “ESG-score” wordt aangeduid;
- 2) “beoordeling”: een beoordeling op basis van een op regels gebaseerde methode en een welomschreven rangordesysteem van ratingcategorieën, waarbij een ratinganalist rechtstreeks betrokken is bij het rating- of systeemproces;

---

³⁰ Verordening (EG) nr. 1060/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 inzake ratingbureaus (PB L 302 van 17.11.2009, blz. 1).

- 3) “score”: een maatstaf die met behulp van een op regels gebaseerde methode is afgeleid van gegevens en die uitsluitend is gebaseerd op een vooraf vastgesteld statistisch of algoritmisch systeem of model, zonder aanvullende substantiële analytische input van een analist;
- 4) “ESG-ratingaanbieder”: een juridische entiteit waarvan de beroepsactiviteit onder meer bestaat uit het op professionele basis aanbieden en verspreiden van ESG-ratings of -scores;
- 5) “gereguleerde financiële onderneming in de Unie”: een onderneming, ongeacht haar rechtsvorm, zijnde:
  - i) een kredietinstelling als omschreven in artikel 4, lid 1, punt 1, van Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad³¹;
  - ii) een beleggingsonderneming als omschreven in artikel 4, lid 1, punt 1, van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad³²;
  - iii) een beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen (abi-beheerder) als omschreven in artikel 4, lid 1, punt b), van Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad³³, met inbegrip van een beheerder van een in aanmerking komend durfkapitaalfonds als omschreven in artikel 3, punt c), van Verordening (EU) nr. 345/2013 van het Europees Parlement en de Raad³⁴, een beheerder van een in aanmerking komend sociaalondernemerschapsfonds als omschreven in artikel 3, punt c), van Verordening (EU) nr. 346/2013 van het Europees Parlement en de Raad³⁵ en een beheerder van de Eltif als omschreven in artikel 2, punt 12, van Verordening (EU) 2015/760 van het Europees Parlement en de Raad³⁶;

---

³¹ Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 176 van 27.6.2013, blz. 1).

³² Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349).

³³ Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 (PB L 174 van 1.7.2011, blz. 1).

³⁴ Verordening (EU) nr. 345/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 betreffende Europese durfkapitaalfondsen (PB L 115 van 25.4.2013, blz. 1).

³⁵ Verordening (EU) nr. 346/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2013 inzake Europese sociaalondernemerschapsfondsen (PB L 115 van 25.4.2013, blz. 18).

³⁶ Verordening (EU) 2015/760 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 betreffende Europese langetermijnbeleggingsinstellingen (PB L 123 van 19.5.2015, blz. 98).

- iv) een beheermaatschappij voor een instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe) als omschreven in artikel 2, lid 1, punt b), van Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad³⁷;
- v) een verzekeringsonderneming als omschreven in artikel 13, punt 1, van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad³⁸;
- vi) een herverzekeringsonderneming als omschreven in artikel 13, punt 4, van Richtlijn 2009/138/EG;
- vii) een instelling voor bedrijfspensioenvoorziening als omschreven in artikel 1, punt 6, van Richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad³⁹;
- viii) een pensioeninstelling die pensioenregelingen beheert die worden beschouwd als socialezekerheidsregelingen die vallen onder Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁰ en Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁴¹, en elke juridische entiteit die is opgericht om dergelijke socialezekerheidsregelingen te beleggen;
- ix) een alternatieve beleggingsinstelling (abi) beheerd door een abi-beheerder als omschreven in artikel 4, lid 1, punt b), van Richtlijn 2011/61/EU of een abi die onder toezicht staat uit hoofde van het toepasselijke nationale recht;
- x) een icbe als omschreven in artikel 1, lid 2, van Richtlijn 2009/65/EG;
- xi) een centrale tegenpartij als omschreven in artikel 2, punt 1, van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad⁴²;

---

³⁷ Richtlijn 2009/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende bepaalde instellingen voor collectieve belegging in effecten (icbe's) (PB L 302 van 17.11.2009, blz. 32).

³⁸ Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (PB L 335 van 17.12.2009, blz. 1).

³⁹ Richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) (PB L 354 van 23.12.2016, blz. 37).

⁴⁰ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1).

⁴¹ Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 284 van 30.10.2009, blz. 1).

⁴² Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters (PB L 201 van 27.7.2012, blz. 1).

- xii) een centrale effectenbewaarinstelling als omschreven in artikel 2, lid 1, punt 1, van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁴³;
- xiii) een verzekerings- of herverzekerings-Special Purpose Vehicle waaraan overeenkomstig artikel 211 van Richtlijn 2009/138/EG vergunning is verleend;
- xiv) een special purpose entity voor securitisatiedoeleinden als omschreven in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) 2017/2402 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁴;
- xv) een verzekeringsholding als omschreven in artikel 212, lid 1, punt f), van Richtlijn 2009/138/EG of een gemengde financiële holding als omschreven in artikel 212, lid 1, punt h), van Richtlijn 2009/138/EG, die deel uitmaakt van een verzekeringsgroep die onderworpen is aan toezicht op het niveau van de groep overeenkomstig artikel 213 van die richtlijn en die niet is vrijgesteld van groepstoezicht overeenkomstig artikel 214, lid 2, van die richtlijn;
- xvi) een betalingsinstelling als omschreven in artikel 1, lid 1, punt d), van Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁵;
- xvii) een instelling voor elektronisch geld als omschreven in artikel 2, punt 1, van Richtlijn 2009/110/EG van het Europees Parlement en de Raad⁴⁶;
- xviii) een crowdfundingdienstverlener als omschreven in artikel 2, lid 1, punt e), van Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁷;

---

⁴³ Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstellingen en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening (EU) nr. 236/2012 (PB L 257 van 28.8.2014, blz. 1).

⁴⁴ Verordening (EU) 2017/2402 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 tot vaststelling van een algemeen kader voor securitisatie en tot instelling van een specifiek kader voor eenvoudige, transparante en gestandaardiseerde securitisatie, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/65/EG, 2009/138/EG en 2011/61/EU en de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 648/2012 (PB L 347 van 28.12.2017, blz. 35).

⁴⁵ Richtlijn (EU) 2015/2366 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende betalingsdiensten in de interne markt, houdende wijziging van de Richtlijnen 2002/65/EG, 2009/110/EG en 2013/36/EU en Verordening (EU) nr. 1093/2010 en houdende intrekking van Richtlijn 2007/64/EG (PB L 337 van 23.12.2015, blz. 35).

⁴⁶ Richtlijn 2009/110/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de toegang tot, de uitoefening van en het prudentieel toezicht op de werkzaamheden van instellingen voor elektronisch geld, tot wijziging van de Richtlijnen 2005/60/EG en 2006/48/EG en tot intrekking van Richtlijn 2000/46/EG (PB L 267 van 10.10.2009, blz. 7).

⁴⁷ Verordening (EU) 2020/1503 van het Europees Parlement en de Raad van 7 oktober 2020 betreffende Europese crowdfundingdienstverleners voor bedrijven en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1129 en Richtlijn (EU) 2019/1937 (PB L 347 van 20.10.2020, blz. 1).

- xix) een aanbieder van cryptoactivadiensten als omschreven in artikel 3, lid 1, punt 8, van [het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende markten in cryptoactiva⁴⁸] indien hij een of meer cryptoactivadiensten verricht als omschreven in artikel 3, lid 1, punt 9, van [het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende markten in cryptoactiva];
  - xx) een transactieregister als omschreven in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) nr. 648/2012;
  - xxi) een securitisatieregister als omschreven in artikel 2, punt 23, van Verordening (EU) 2017/2402;
  - xxii) een beheerder van benchmarks als omschreven in artikel 3, lid 1, punt 3, van Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁹;
  - xxiii) een ratingbureau als omschreven in artikel 3, lid 1, punt b), van Verordening (EG) nr. 1060/2009;
- 6) “ratinganalist”: een persoon die analytische functies vervult met het oog op de afgifte van ESG-ratings;
  - 7) “beoordeelde entiteit”: een juridische entiteit, een financieel instrument, een financieel product, een overheidsinstantie of een publiekrechtelijke instelling die in de ESG-rating of -score expliciet of impliciet een beoordeling heeft gekregen, ongeacht of om een dergelijke beoordeling is verzocht en ongeacht of de juridische entiteit informatie voor die ESG-rating of -score heeft verstrekt;
  - 8) “gebruiker”: een natuurlijk persoon of juridische entiteit, met inbegrip van een overheidsinstantie of een publiekrechtelijke instelling, waaraan een ESG-rating wordt verstrekt;
  - 9) “bevoegde autoriteiten”: de autoriteiten die elke lidstaat voor de toepassing van deze verordening heeft aangewezen;
  - 10) “hoger management”: de persoon of personen die de daadwerkelijke leiding heeft/hebben over de ESG-ratingaanbieder en het lid of de leden van het toezichthoudende of bestuursorgaan van de ESG-ratingaanbieder;
  - 11) “groep ESG-ratingaanbieders”: een in de Unie gevestigde groep van ondernemingen die bestaat uit een moederonderneming en haar dochterondernemingen in de zin van artikel 2 van Richtlijn 2013/34/EU, en ondernemingen die door een betrekking met elkaar verbonden zijn en waarvan de activiteit de afgifte van ESG-ratings omvat.

---

⁴⁸ COM(2020) 593 final.

⁴⁹ Verordening (EU) 2016/1011 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende indices die worden gebruikt als benchmarks voor financiële instrumenten en financiële overeenkomsten of om de prestatie van beleggingsfondsen te meten en tot wijziging van Richtlijnen 2008/48/EG en 2014/17/EU en Verordening (EU) nr. 596/2014 (PB L 171 van 29.6.2016, blz. 1).

TITEL II
AFGIFTE VAN ESG-RATINGS IN DE UNIE

Artikel 4

Vereisten voor de afgifte van ESG-ratings in de Unie

Elke juridische entiteit die ESG-ratings in de Unie wil verstrekken, is onderworpen aan:

- a) een door de ESMA verleende vergunning als bedoeld in artikel 5;
- b) een uitvoeringsbesluit als bedoeld in artikel 9;
- c) een vergunning voor bekrachtiging als bedoeld in artikel 10;
- d) een erkenning als bedoeld in artikel 11.

HOOFDSTUK 1

Vergunning voor het afgeven van ESG-ratings in de Unie

Artikel 5

Aanvraag van een vergunning voor het afgeven van een ESG-rating

1. In de Unie gevestigde juridische entiteiten die ESG-ratings in de Unie wensen af te geven, vragen een vergunning aan bij de ESMA.
2. De vergunningsaanvraag bevat alle in bijlage I vermelde informatie en wordt ingediend in een van de officiële talen van de Unie. Verordening nr. 1 van de Raad⁵⁰ is van overeenkomstige toepassing op alle andere communicatie tussen de ESMA en de ESG-ratingaanbieders en hun personeel.
3. De ESMA ontwikkelt ontwerpen van technische reguleringsnormen tot nadere bepaling van de in bijlage I vermelde informatie.

De ESMA dient deze ontwerpen van technische reguleringsnormen uiterlijk op XX XXXX bij de Commissie in.

Aan de Commissie wordt de bevoegdheid verleend om de in de eerste alinea bedoelde technische reguleringsnormen vast te stellen in overeenstemming met de procedure die in de artikelen 10 tot en met 14 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 is vastgelegd.

4. Een vergunninghoudende ESG-ratingaanbieder voldoet te allen tijde aan de voorwaarden voor initiële vergunningverlening.
5. ESG-ratingaanbieders stellen de ESMA onverwijld in kennis van alle materiële wijzigingen in de voorwaarden voor initiële vergunningverlening, met inbegrip van de opening of sluiting van een bijkantoor in de Unie.

---

⁵⁰ Verordening nr. 1 van de Raad tot regeling van het taalgebruik in de Europese Economische Gemeenschap (PB 17 van 6.10.1958, blz. 385).

Artikel 6

Behandeling van de vergunningsaanvraag van ESG-ratingaanbieders door de ESMA

1. Binnen 30 werkdagen na ontvangst van de in artikel 5, lid 2, bedoelde aanvraag beoordeelt de ESMA of de aanvraag volledig is. Indien de aanvraag onvolledig is, stelt de ESMA een termijn vast waarbinnen de aanvrager aanvullende informatie moet verstrekken.
2. Na te hebben beoordeeld of een aanvraag volledig is, stelt de ESMA de aanvrager in kennis van het resultaat van die beoordeling.
3. Binnen 120 werkdagen na de in lid 2 bedoelde kennisgeving neemt de ESMA een volledig met redenen omkleed besluit om een vergunning te verlenen of te weigeren.
4. De ESMA kan de in lid 3 bedoelde termijn verlengen tot 140 werkdagen, met name indien de aanvrager:
  - a) voornemens is ESG-ratings als bedoeld in artikel 10 te bekrachtigen;
  - b) voornemens is tot uitbesteding over te gaan; of
  - c) ontheffing van naleving vraagt overeenkomstig artikel 20.
5. Het overeenkomstig lid 3 door de ESMA vastgestelde besluit wordt van kracht op de vijfde werkdag nadat het is vastgesteld.

Artikel 7

Besluit tot verlening of weigering van de vergunning om ESG-ratings af te geven en kennisgeving van dat besluit

1. De ESMA verleent de aanvrager een vergunning als ESG-ratingaanbieder indien zij uit de behandeling van de in artikel 6 bedoelde aanvraag concludeert dat de aanvrager voldoet aan de in deze verordening gestelde voorwaarden voor het afgeven van ratings.
2. De ESMA stelt de aanvrager binnen vijf werkdagen in kennis van het in het eerste lid bedoelde besluit.
3. De ESMA stelt de Commissie, de EBA en de Eiopa in kennis van elk overeenkomstig lid 2 genomen besluit.
4. De vergunning geldt voor het gehele grondgebied van de Unie.

Artikel 8

Intrekking of schorsing van de vergunning

1. De ESMA trekt de vergunning van een ESG-ratingaanbieder in of schorst deze in elk van de volgende gevallen:
  - a) de ESG-ratingaanbieder heeft uitdrukkelijk afstand gedaan van de vergunning of heeft gedurende negen maanden voorafgaand aan die intrekking of schorsing geen ESG-ratings afgegeven;
  - b) de ESG-ratingaanbieder heeft zijn vergunning verkregen door middel van valse verklaringen of op enige andere onregelmatige wijze;
  - c) de ESG-ratingaanbieder voldoet niet langer aan de voorwaarden waaronder hij een vergunning heeft gekregen;

- d) de ESG-ratingaanbieder heeft deze verordening ernstig of herhaaldelijk geschonden.
2. Het besluit tot intrekking of schorsing van de vergunning wordt onmiddellijk in de hele Unie van kracht.

HOOFDSTUK 2

Afgifte van ESG-ratings in de Unie door ESG-ratingaanbieders uit derde landen

Artikel 9

Gelijkwaardigheidsbesluit

1. Een ESG-ratingaanbieder uit een derde land die ESG-ratings in de Unie wenst af te geven, kan dit alleen doen als hij is opgenomen in het in artikel 13 bedoelde register en op voorwaarde dat aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de ESG-ratingaanbieder uit het derde land is een juridische entiteit, heeft een vergunning of is geregistreerd als ESG-ratingaanbieder in het betrokken derde land en is onderworpen aan toezicht door dat derde land;
  - b) de ESG-ratingaanbieder uit het derde land heeft de ESMA ervan in kennis gesteld dat hij in de Unie ESG-ratings wenst af te geven en heeft de ESMA in kennis gesteld van de naam van de bevoegde autoriteit die verantwoordelijk is voor het toezicht op die aanbieder in het derde land;
  - c) de Commissie heeft overeenkomstig lid 2 een gelijkwaardigheidsbesluit vastgesteld;
  - d) de in lid 4 bedoelde samenwerkingsregelingen zijn operationeel.
2. De Commissie kan een uitvoeringsbesluit vaststellen waarin wordt bepaald dat het rechtskader en de toezichtpraktijk van een derde land waarborgen dat:
  - a) ESG-ratingaanbieders die in dat derde land over een vergunning beschikken of er geregistreerd zijn, voldoen aan bindende vereisten die gelijkwaardig zijn aan de vereisten uit hoofde van deze verordening;
  - b) de naleving van de in punt a) bedoelde bindende vereisten in dat derde land doorlopend aan effectief toezicht en effectieve handhaving is onderworpen.

Voor de toepassing van punt a) houdt de Commissie rekening met de vraag of het rechtskader en de toezichtpraktijk van een derde land de naleving van de in november 2021 gepubliceerde Iosco-aanbevelingen voor ESG-ratings waarborgen.

Een dergelijk uitvoeringsbesluit wordt vastgesteld overeenkomstig de in artikel 47 bedoelde onderzoeksprocedure.

3. De Commissie kan in overeenstemming met artikel 45 een gedelegeerde handeling vaststellen tot nadere invulling van de in de punten a) en b) van de eerste alinea bedoelde voorwaarden. De Commissie kan de toepassing van het in lid 2 bedoelde uitvoeringsbesluit afhankelijk stellen van:
  - a) de effectieve en permanente naleving door dat derde land van alle in het uitvoeringsbesluit gestelde voorwaarden die ertoe strekken gelijkwaardige toezicht- en regelgevingsnormen te waarborgen;
  - b) het vermogen van de ESMA om de in artikel 33 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 bedoelde monitoringtaken effectief uit te oefenen.

4. De ESMA sluit samenwerkingsregelingen met de bevoegde autoriteiten van derde landen waarvan het rechtskader en de toezichtpraktijk in overeenstemming met lid 2 als gelijkwaardig zijn erkend. In dergelijke regelingen wordt elk van de volgende elementen gespecificeerd:

- a) het mechanisme voor de uitwisseling van informatie tussen de ESMA en de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde landen, met inbegrip van toegang tot alle door de ESMA gevraagde relevante informatie over de ESG-ratingaanbieder die in dat derde land over een vergunning beschikt of geregistreerd is;
- b) het mechanisme voor snelle kennisgeving aan de ESMA indien een bevoegde autoriteit van een derde land van oordeel is dat de ESG-ratingaanbieder die in dat derde land over een vergunning beschikt of geregistreerd is en die onderworpen is aan toezicht door de bevoegde autoriteit van dat derde land, de voorwaarden voor zijn vergunning of registratie, of andere nationale wetgeving in dat derde land, schendt;
- c) de procedures betreffende de coördinatie van toezichtactiviteiten, met inbegrip van inspecties ter plaatse.

Artikel 10

Bekrachtiging van ESG-ratings afgegeven door een ESG-ratingaanbieder uit een derde land

1. Een in de Unie gevestigde ESG-ratingaanbieder waaraan overeenkomstig artikel 7 een vergunning is verleend, kan ESG-ratings die zijn afgegeven door een ESG-ratingaanbieder uit een derde land die tot dezelfde groep behoort, bekrachtigen, mits aan alle volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de in de Unie gevestigde ESG-ratingaanbieder heeft bij de ESMA een vergunning voor een dergelijke bekrachtiging aangevraagd;
  - b) de in de Unie gevestigde ESG-ratingaanbieder heeft geverifieerd en kan de ESMA doorlopend aantonen dat de afgifte van de te bekrachtigen ESG-rating voldoet aan vereisten die minstens even streng zijn als de vereisten van deze verordening;
  - c) de in de Unie gevestigde ESG-ratingaanbieder beschikt over de nodige deskundigheid om de afgifte van ESG-ratings door de ESG-ratingaanbieder uit het derde land effectief te monitoren en alle daaraan verbonden risico's te beheren;
  - d) er is een objectieve reden waarom de ESG-ratingaanbieder uit het derde land de ESG-rating moet afgeven en waarom die ESG-rating moet worden bekrachtigd om door hen in de Unie te worden gebruikt;
  - e) de in de Unie gevestigde ESG-ratingaanbieder verstrekt de ESMA op haar verzoek alle informatie die de ESMA nodig heeft om doorlopend toezicht te kunnen houden op de naleving van deze verordening door de ESG-ratingaanbieder uit het derde land;
  - f) indien een ESG-ratingaanbieder uit een derde land aan toezicht is onderworpen, bestaat er tussen de ESMA en de bevoegde autoriteit van het derde land waar de ESG-ratingaanbieder is gevestigd een passende

samenwerkingsregeling die een efficiënte uitwisseling van informatie waarborgt.

Voor de toepassing van punt b) van de eerste alinea kan de ESMA oordelen dat als bij de afgifte van de te bekrachtigen ESG-rating de Iosco-aanbevelingen voor ESG-ratings worden nageleefd, zulks gelijkwaardig is aan de naleving van de vereisten van deze verordening.

2. Een ESG-ratingaanbieder die een in lid 1 bedoelde bekrachtigingsaanvraag indient, verstrekt de ESMA alle informatie die nodig is om de ESMA ervan te overtuigen dat op het tijdstip van de aanvraag aan alle in dat lid vermelde voorwaarden is voldaan.
3. Binnen 90 werkdagen na ontvangst van de in lid 1 bedoelde bekrachtigingsaanvraag behandelt de ESMA de aanvraag en besluit zij de bekrachtiging toe te staan of te weigeren. De ESMA maakt het besluit tot bekrachtiging van een ESG-rating afgegeven door een ESG-ratingaanbieder uit een derde land openbaar.
4. Een bekrachtigde ESG-rating wordt beschouwd als een ESG-rating die door de bekrachtigende ESG-ratingaanbieder is afgegeven. De bekrachtigende aanbieder gebruikt de bekrachtiging niet om de vereisten van deze verordening te omzeilen of zich eraan te onttrekken.
5. Een ESG-ratingaanbieder die een door een ESG-ratingaanbieder uit een derde land afgegeven ESG-rating heeft bekrachtigd, blijft volledig verantwoordelijk voor die rating en voor de naleving van de verplichtingen uit hoofde van deze verordening.
6. Als de ESMA gegronde redenen heeft om aan te nemen dat niet langer aan de voorwaarden van lid 1 is voldaan, heeft zij de bevoegdheid om van de bekrachtigende ESG-ratingaanbieder te eisen dat hij de bekrachtiging intrekt.

Artikel 11

Erkenning van ESG-ratingaanbieders uit derde landen

1. Totdat de Commissie een gelijkwaardigheidsbesluit als bedoeld in artikel 9 heeft vastgesteld of, indien er al een gelijkwaardigheidsbesluit is vastgesteld, ingeval het gelijkwaardigheidsbesluit wordt ingetrokken, mogen ESG-ratingaanbieders uit derde landen met gedurende drie opeenvolgende jaren een nettojaaromzet uit hun ESG-ratingactiviteiten van minder dan 12 miljoen EUR ESG-ratings afgeven aan gereguleerde financiële ondernemingen in de Unie, mits de ESMA de betrokken ESG-ratingaanbieder uit een derde land overeenkomstig deze leden XX en YY heeft erkend.
2. ESG-ratingaanbieders uit derde landen die willen worden erkend als bedoeld in lid 1, voldoen aan de in deze verordening vastgestelde vereisten en dienen een aanvraag tot erkenning in bij de ESMA. ESG-ratingaanbieders kunnen aan deze voorwaarde voldoen door de Iosco-aanbevelingen inzake ESG-ratings toe te passen, mits die toepassing gelijkwaardig is aan naleving van de in deze verordening vastgestelde vereisten.

Voor de toepassing van de eerste alinea kan de ESMA rekening houden met hetzij een beoordeling door een onafhankelijke externe controleur, hetzij een certificering door de bevoegde autoriteit van het derde land waar de ESG-ratingaanbieder uit het derde land is gevestigd.

3. ESG-ratingaanbieders uit derde landen die willen worden erkend als bedoeld in lid 1, beschikken over een wettelijke vertegenwoordiger. Die wettelijke vertegenwoordiger

is een in de Unie gevestigde juridische entiteit die uitdrukkelijk door die ESG-ratingaanbieder uit het derde land is aangewezen om namens die ESG-ratingaanbieder op te treden met betrekking tot de verplichtingen van die ESG-ratingaanbieder uit hoofde van deze verordening, en is in dat verband verantwoording verschuldigd aan de ESMA.

4. Voorafgaand aan de in lid 1 bedoelde erkenning verstrekt de ESG-ratingaanbieder uit het derde land de ESMA de volgende informatie:
  - a) alle informatie die nodig is om de ESMA ervan te overtuigen dat de ESG-ratingaanbieder uit het derde land alle nodige regelingen heeft getroffen om aan de in lid 2 bedoelde vereisten te voldoen;
  - b) de lijst van zijn huidige of toekomstige ESG-ratings die bestemd zijn voor afgifte in de Unie;
  - c) indien van toepassing, de naam en contactgegevens van de bevoegde autoriteit in het derde land die verantwoordelijk is voor het toezicht op de ESG-ratingaanbieder.

Binnen 90 werkdagen na ontvangst van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde aanvraag verifieert de ESMA of aan de in de leden 2 en 3 gestelde voorwaarden is voldaan.

5. De ESMA erkent de in lid 1 bedoelde ESG-ratingaanbieder uit een derde land mits aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de ESG-ratingaanbieder uit een derde land heeft voldaan aan alle voorwaarden van de leden 2, 3 en 4.
  - b) indien de ESG-ratingaanbieder uit een derde land onderworpen is aan toezicht, tracht de ESMA een passende samenwerkingsregeling te treffen met de betrokken bevoegde autoriteit van het derde land waar de ESG-ratingaanbieder is gevestigd, teneinde een efficiënte uitwisseling van informatie te waarborgen;
6. Er wordt geen erkenning verleend indien de effectieve uitoefening door de ESMA van haar toezichthoudende taken uit hoofde van deze verordening wordt verhinderd door de wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen van het derde land waar de ESG-ratingaanbieder uit het derde land is gevestigd, of, indien van toepassing, door beperkingen van de toezichts- en onderzoeksbevoegdheden van de bevoegde autoriteit van dat derde land.
7. De ESMA legt geldboeten op, overeenkomstig artikel 30, schort de in lid 1 bedoelde erkenning op of, indien passend, trekt deze in indien zij op basis van gedocumenteerd bewijs gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de ESG-ratingaanbieder:
  - a) handelt of heeft gehandeld op een wijze die de belangen van de gebruikers van zijn ESG-ratings of de ordelijke werking van de markten kennelijk schaadt;
  - b) de toepasselijke vereisten van deze verordening ernstig heeft geschonden;
  - c) valse verklaringen heeft afgelegd of andere onregelmatige middelen heeft gebruikt om de erkenning te verkrijgen.
8. De ESMA ontwikkelt ontwerpen van technische reguleringsnormen om de vorm en inhoud van de in lid 2 bedoelde aanvraag en, met name, de presentatie van de in lid 4 vereiste informatie vast te stellen. De ESMA dient deze bij de Commissie in.

Aan de Commissie wordt de bevoegdheid verleend om de in de eerste alinea bedoelde technische reguleringsnormen vast te stellen in overeenstemming met de procedure van de artikelen 10 tot en met 14 van Verordening (EU) nr. 1095/2010.

Artikel 12

Samenwerkingsregelingen

1. Elke samenwerkingsregeling als bedoeld in artikel 9, lid 4, artikel 10, lid 1, punt f), en artikel 11, lid 5, punt b), is onderworpen aan waarborgen inzake het beroepsgeheim die ten minste gelijkwaardig zijn aan die van artikel 44. De uitwisseling van informatie in het kader van dergelijke samenwerkingsregelingen is bedoeld voor de uitvoering van de taken van de ESMA of de bevoegde autoriteiten.
2. Wat de doorgifte van persoonsgegevens naar een derde land betreft, past de ESMA Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad⁵¹ toe.

HOOFDSTUK 3

Register en toegankelijkheid van informatie

Artikel 13

Register van ESG-ratingaanbieders en toegankelijkheid van informatie over het Europees centraal toegangspunt (ESAP)

1. De ESMA zorgt voor het opzetten en bijhouden van een register dat informatie bevat over elk van de volgende elementen:
  - a) de identiteit van de ESG-ratingaanbieders waaraan overeenkomstig artikel 7 vergunning is verleend;
  - b) de identiteit van ESG-ratingaanbieders uit derde landen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 9 en de bevoegde autoriteiten van derde landen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op die ESG-ratingaanbieders uit derde landen;
  - c) de identiteit van de bekrachtigende ESG-ratingaanbieder en de bekrachtigde ESG-ratingaanbieder uit een derde land als bedoeld in artikel 10 en, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteiten van het derde land die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de bekrachtigde ESG-ratingaanbieder uit een derde land;
  - d) de identiteit van de ESG-ratingaanbieders uit derde landen die overeenkomstig artikel 11 zijn erkend, en, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteiten van

---

⁵¹ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

derde landen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op die ESG-ratingaanbieders uit derde landen.

2. Het in lid 1 bedoelde register is openbaar toegankelijk op de website van de ESMA en wordt zo nodig onmiddellijk geactualiseerd.
3. Met ingang van 1 januari 2028 dient de ESG-ratingaanbieder, wanneer deze uit hoofde van artikel 18, lid 1, en artikel 21, lid 1, informatie openbaar maakt, die informatie tegelijkertijd in bij de in lid 6 van dit artikel bedoelde betrokken verzamelende instantie, zodat de informatie toegankelijk is op het ESAP dat is opgezet krachtens Verordening (EU) XX/XXXX [de ESAP-verordening] van het Europees Parlement en de Raad*.
4. Die informatie voldoet aan elk van de volgende vereisten:
  - a) de informatie is opgesteld in een voor data-extractie geschikt formaat zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3), van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening] of, indien het Unierecht dit vereist, in een machineleesbaar formaat zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 4), van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening];
  - b) de informatie gaat vergezeld van de volgende metadata:
    - 1) alle namen van de ESG-ratingaanbieder die de informatie indient;
    - 2) de identificatiecode van de juridische entiteit van de ESG-ratingaanbieder zoals gespecificeerd in artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) XX/XXXX [de ESAP-verordening];
    - 3) de grootte van de ESG-ratingaanbieder zoals gespecificeerd in artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) XX/XXXX [de ESAP-verordening];
    - 4) het soort informatie zoals ingedeeld overeenkomstig artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening];
    - 5) metadata waarin wordt aangegeven of de informatie persoonsgegevens bevat.
5. Voor de toepassing van lid 1, punt b), ii), verkrijgt de ESG-ratingaanbieder de identificatiecode van de juridische entiteit zoals gespecificeerd in artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening].
6. Voor het op ESAP toegankelijk maken van de in lid 1 bedoelde informatie is de ESMA de verzamelende instantie zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening].
7. Met ingang van 1 januari 2028 wordt de in lid 1 en in artikel 10, lid 3, artikel 33, lid 1, en de artikelen 34 en 35 bedoelde informatie toegankelijk gemaakt op het ESAP. Daartoe is de ESMA de verzamelende instantie zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van die verordening. Deze informatie wordt opgesteld in een voor data-extractie geschikt formaat zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 3, van Verordening (EU) XX/XXXX [ESAP-verordening], bevat de metadata met betrekking tot de namen en, indien beschikbaar, de identificatiecode van de juridische entiteit van de ESG-ratingaanbieder zoals gespecificeerd in artikel 7, lid 4, van die verordening, het soort informatie zoals ingedeeld overeenkomstig artikel 7, lid 4, van die verordening en een aanduiding of de informatie persoonsgegevens omvat.

8. Om ervoor te zorgen dat de overeenkomstig lid 3 ingediende data efficiënt worden verzameld en beheerd, ontwikkelt de ESMA ontwerpen van technische uitvoeringsnormen tot vaststelling van:
- alle andere metadata waarvan de informatie vergezeld moet gaan;
  - de structurering van data in de informatie;
  - voor welke informatie een machineleesbaar formaat vereist is en welk machineleesbaar formaat moet worden gebruikt.

Voordat zij de ontwerpen van technische uitvoeringsnormen ontwikkelt, voert de ESMA een kosten-batenanalyse uit. Voor de toepassing van punt c) gaat de ESMA de voor- en nadelen van verschillende machineleesbare formaten na en voert zij de nodige praktijktests uit.

De ESMA legt die ontwerpen van technische uitvoeringsnormen voor aan de Commissie.

Aan de Commissie wordt de bevoegdheid verleend de in de eerste alinea bedoelde technische uitvoeringsnormen vast te stellen overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) nr. 1095/2010.

9. Indien nodig stelt de ESMA richtsnoeren voor entiteiten vast om ervoor te zorgen dat de overeenkomstig lid 8, eerste alinea, punt a), ingediende metadata correct zijn.

TITEL III

INTEGRITEIT EN BETROUWBAARHEID VAN ESG-RATINGACTIVITEITEN

HOOFDSTUK 1

Organisatorische vereisten, procedures en documenten met betrekking tot governance

Artikel 14

Algemene beginselen

- ESG-ratingaanbieders waarborgen de onafhankelijkheid van hun ratingactiviteiten, ook van alle politieke en economische invloeden of beperkingen.
- ESG-ratingaanbieders beschikken over regels en procedures die waarborgen dat hun ESG-ratings worden afgegeven en gepubliceerd of beschikbaar worden gesteld overeenkomstig deze verordening.
- ESG-ratingaanbieders maken gebruik van systemen, middelen en procedures die adequaat en doeltreffend zijn om hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening na te komen.
- ESG-ratingaanbieders stellen schriftelijke beleidslijnen en procedures vast die ervoor zorgen dat hun ESG-ratings gebaseerd zijn op een grondige analyse van alle relevante informatie waarover zij beschikken, en implementeren deze.
- ESG-ratingaanbieders stellen interne beleidslijnen en procedures op het gebied van due diligence vast die ervoor zorgen dat hun zakelijke belangen geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid of nauwkeurigheid van hun beoordelingsactiviteiten, en implementeren deze.
- ESG-ratingaanbieders stellen deugdelijke administratieve en boekhoudkundige procedures, internecontrolemechanismen en effectieve controle- en beveiligingsvoorzieningen voor informatieverwerkende systemen vast, en implementeren deze.

7. ESG-ratingaanbieders gebruiken voor de ESG-ratings die zij afgeven ratingmethoden die rigoureu, systematisch en objectief zijn en kunnen worden gevalideerd, en passen die ratingmethoden voortdurend toe.
8. ESG-ratingaanbieders toetsen de in lid 6 bedoelde ratingmethoden doorlopend en ten minste eenmaal per jaar.
9. ESG-ratingaanbieders monitoren en evalueren ten minste eenmaal per jaar of de in lid 2 bedoelde systemen, middelen en procedures adequaat en doeltreffend zijn en nemen passende maatregelen om eventuele tekortkomingen te verhelpen.
10. ESG-ratingaanbieders stellen een permanente en doeltreffende toezichtfunctie in en handhaven deze om te zorgen voor toezicht op alle aspecten van de afgifte van hun ESG-ratings.

ESG-ratingaanbieders ontwikkelen en handhaven robuuste procedures met betrekking tot hun toezichtfunctie.

11. ESG-ratingaanbieders nemen, implementeren en handhaven maatregelen om ervoor te zorgen dat hun ESG-ratings gebaseerd zijn op een grondige analyse van alle informatie die voor hen beschikbaar is en die relevant is voor hun analyse in overeenstemming met hun ratingmethoden. Zij nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de informatie die zij bij de toekenning van ESG-ratings gebruiken van voldoende kwaliteit is en uit betrouwbare bronnen afkomstig is. ESG-ratingaanbieders vermelden uitdrukkelijk dat hun ESG-ratings hun eigen mening zijn.
12. ESG-ratingaanbieders maken geen informatie openbaar over hun intellectueel kapitaal, intellectuele eigendom, knowhow of de resultaten van innovatie die zouden kunnen worden aangemerkt als bedrijfsgeheim in de zin van artikel 2, punt 1, van Richtlijn (EU) 2016/943 van het Europees Parlement en de Raad⁵².
13. ESG-ratingaanbieders brengen alleen wijzigingen in hun ESG-ratings aan in overeenstemming met hun krachtens artikel 21 gepubliceerde ratingmethoden.

Artikel 15

Scheiding van bedrijfsactiviteiten en andere activiteiten

1. ESG-ratingaanbieders verrichten geen van de volgende activiteiten:
  - a) consultancyactiviteiten voor beleggers of ondernemingen;
  - b) de uitgifte en verkoop van creditratings;
  - c) de ontwikkeling van benchmarks;
  - d) beleggingsactiviteiten;
  - e) auditactiviteiten;

---

⁵² Richtlijn (EU) 2016/943 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de bescherming van niet-openbaar gemaakte knowhow en bedrijfsinformatie (bedrijfsgeheimen) tegen het onrechtmatig verkrijgen, gebruiken en openbaar maken daarvan (PB L 157 van 15.6.2016, blz. 1).

- f) bank-, verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten.
2. ESG-ratingaanbieders zorgen ervoor dat het verlenen van andere dan de in lid 1 bedoelde diensten geen risico's op belangenconflicten binnen hun ESG-ratingactiviteiten creëert.

Artikel 16

Ratinganalisten, werknemers en andere personen die betrokken zijn bij de afgifte van ESG-ratings

1. ESG-ratingaanbieders zorgen ervoor dat ratinganalisten, werknemers en alle andere natuurlijke personen wier diensten tot hun beschikking of onder hun zeggenschap staan en die rechtstreeks betrokken zijn bij de afgifte van ESG-ratings, met inbegrip van analisten die rechtstreeks betrokken zijn bij het ratingproces en personen die betrokken zijn bij de afgifte van scores, over de kennis en ervaring beschikken die nodig is om de toegewezen taken en plichten te vervullen.
2. ESG-ratingaanbieders zorgen ervoor dat het de in lid 1 bedoelde personen niet is toegestaan om met een beoordeelde entiteit of een persoon die direct of indirect met de beoordeelde entiteit verbonden is door een zeggenschapsband te beginnen onderhandelen over vergoedingen of betalingen of aan dergelijke onderhandelingen deel te nemen.
3. De in lid 1 bedoelde personen kopen of verkopen geen financiële instrumenten die zijn uitgegeven, worden gegarandeerd of anderszins worden ondersteund door een beoordeelde entiteit, met uitzondering van rechten van deelneming in instellingen voor gediversifieerde collectieve belegging, met inbegrip van beheerde fondsen, en verrichten geen transacties in dergelijke financiële instrumenten.
4. De in lid 1 bedoelde personen nemen niet deel aan en oefenen niet anderszins invloed uit op de bepaling van een ESG-rating van een beoordeelde entiteit indien deze personen:
  - a) andere financiële instrumenten van de beoordeelde entiteit bezitten dan rechten van deelneming in instellingen voor gediversifieerde collectieve belegging;
  - b) financiële instrumenten bezitten van een aan een beoordeelde entiteit gelieerde entiteit waarvan de eigendom de oorzaak van een belangenconflict kan vormen of over het algemeen als dusdanig kan worden beschouwd, met uitzondering van rechten van deelneming in instellingen voor gediversifieerde collectieve belegging;
  - c) een recente arbeidsverhouding, zakelijke relatie of andere relatie met de beoordeelde entiteit hebben gehad die de oorzaak van een belangenconflict kan vormen of over het algemeen als dusdanig kan worden beschouwd.
5. ESG-ratingaanbieders zorgen ervoor dat de in lid 1 bedoelde personen:
  - a) alle redelijke maatregelen nemen om eigendommen en gegevens in het bezit van de ESG-ratingaanbieder tegen fraude, diefstal en misbruik te beschermen, rekening houdend met de aard, schaal en complexiteit van het bedrijf van de ESG-ratingaanbieder en de aard en het gamma van de ESG-ratingactiviteiten;
  - b) vertrouwelijke informatie die aan de ESG-ratingaanbieder is toevertrouwd niet delen met personen die niet rechtstreeks betrokken zijn bij het verrichten van ESG-ratingactiviteiten, met inbegrip van ratinganalisten en werknemers van

een persoon die direct of indirect met de ESG-ratingaanbieder verbonden is door een zeggenschapsband, en andere natuurlijke personen wier diensten ter beschikking worden of zijn gesteld van of onder zeggenschap staan van een persoon die direct of indirect met de ESG-ratingaanbieder verbonden is door een zeggenschapsband;

- c) vertrouwelijke informatie niet gebruiken of delen voor enig ander doel dan het verrichten van ESG-ratingactiviteiten, met inbegrip van de handel in financiële instrumenten.
6. In lid 1 bedoelde personen die van mening zijn dat een andere in lid 1 bedoelde persoon zich schuldig heeft gemaakt aan gedrag dat zij illegaal achten, stellen de compliancefunctie daarvan onmiddellijk in kennis. De ESG-ratingaanbieder zorgt ervoor dat een dergelijke melding geen negatieve gevolgen heeft voor de melder.
7. Wanneer een ratinganalist zijn dienstverband bij de ESG-ratingaanbieder beëindigt en gaat werken voor een beoordeelde entiteit bij de rating waarvan hij betrokken was, beoordeelt de ESG-ratingaanbieder het werk van de ratinganalist gedurende één jaar voorafgaand aan zijn vertrek.
8. In lid 1 bedoelde personen mogen gedurende zes maanden na de afgifte van een dergelijke rating geen sleutelpositie aanvaarden in het management van een beoordeelde entiteit bij de rating waarvan zij betrokken waren.

Artikel 17

Vereisten inzake het bewaren van gegevens

1. ESG-ratingaanbieders registreren hun ESG-ratingactiviteiten. De geregistreerde gegevens bevatten de in bijlage II vermelde informatie.
2. ESG-ratingaanbieders bewaren de in lid 1 bedoelde informatie gedurende ten minste vijf jaar en in een zodanige vorm dat het mogelijk is de vaststelling van een ESG-rating te reproduceren en volledig te begrijpen.

Artikel 18

Klachtenbehandelingsmechanisme

1. ESG-ratingaanbieders beschikken over procedures voor het ontvangen, onderzoeken en bewaren van gegevens over ingediende klachten en publiceren deze op hun website.
2. De in lid 1 bedoelde procedures zorgen ervoor dat:
  - a) de ESG-ratingaanbieder het beleid inzake klachtenbehandeling openbaar maakt, op basis waarvan klachten kunnen worden ingediend over:
    - 1) de gegevensbronnen die voor een specifieke ESG-rating zijn gebruikt;
    - 2) de wijze waarop de ratingmethode met betrekking tot een specifieke ESG-rating is toegepast;
    - 3) de vraag of een specifieke ESG-rating representatief is voor de beoordeelde entiteit;
    - 4) een voorgestelde wijziging van het proces voor het bepalen van ESG-ratings;

- 5) andere beslissingen met betrekking tot de ESG-rating;
- b) klachten tijdig en eerlijk worden onderzocht en dat het resultaat van het onderzoek binnen een redelijke termijn aan de klager wordt meegedeeld, tenzij een dergelijke mededeling in strijd zou zijn met doelstellingen van openbare orde of met Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad⁵³;
- c) het onderzoek wordt gevoerd onafhankelijk van personeel dat bij het onderwerp van de klacht betrokken is geweest.

Artikel 19

Uitbesteding

1. ESG-ratingaanbieders besteden geen belangrijke operationele functies uit indien een dergelijke uitbesteding wezenlijk afbreuk zou doen aan de kwaliteit van de door de ESG-ratingaanbieder vastgestelde beleidslijnen en procedures inzake interne controle of aan het vermogen van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) om toezicht te houden op de nakoming door de ESG-ratingaanbieder van zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening.
2. ESG-ratingaanbieders die functies, diensten of activiteiten uitbesteden die relevant zijn voor de afgifte van een ESG-rating, blijven volledig verantwoordelijk voor het nakomen van alle verplichtingen uit hoofde van deze verordening.
3. ESG-ratingaanbieders die functies, diensten of activiteiten uitbesteden die relevant zijn voor de afgifte van een ESG-rating, blijven volledig verantwoordelijk voor de openbaarmaking van de in bijlage II bedoelde informatie.

Artikel 20

Vrijstellingen van governancevereisten

1. De ESMA kan een ESG-ratingaanbieder op diens verzoek vrijstellen van de naleving van sommige van de vereisten van artikel 14 indien die ESG-ratingaanbieder kan aantonen dat die vereisten niet evenredig zijn gezien de aard, schaal en complexiteit van zijn bedrijf en de aard en het gamma van de afgifte van ESG-ratings, en op voorwaarde dat:
  - a) de ESG-ratingaanbieder een kleine of middelgrote onderneming is volgens de criteria van artikel 3 van Richtlijn 2013/34/EU;
  - b) de ESG-ratingaanbieder maatregelen en procedures heeft geïmplementeerd, met name internecontrolemechanismen, rapportageregelingen en maatregelen om ervoor te zorgen dat ratinganalisten en personen die ESG-ratings

---

⁵³ Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik (Verordening marktmisbruik) en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 1).

goedkeuren onafhankelijk zijn en dat deze verordening effectief wordt nageleefd;

- c) de omvang van de ESG-ratingaanbieder niet zodanig wordt bepaald dat naleving van de vereisten van deze verordening door een ESG-ratingaanbieder of een groep ESG-ratingaanbieders wordt vermeden.
2. In het geval van een groep ESG-ratingaanbieders zorgt de ESMA ervoor dat ten minste een van de ESG-ratingaanbieders in de groep niet is vrijgesteld van de in deze verordening vastgestelde vereisten.

HOOFDSTUK 2

Transparantievereisten

Artikel 21

Openbaarmaking van de methoden, modellen en belangrijke aan ratings ten grondslag liggende aannamen die bij ESG-ratingactiviteiten worden gebruikt

1. ESG-ratingaanbieders maken op hun website de methoden, modellen en belangrijke aan ratings ten grondslag liggende aannamen bekend die zij bij hun ESG-ratingactiviteiten gebruiken, met inbegrip van de in punt 1 van bijlage III bedoelde informatie.
2. De ESMA ontwikkelt ontwerpen van technische reguleringsnormen om de elementen die overeenkomstig lid 1 openbaar moeten worden gemaakt, nader te specificeren.
3. De ESMA dient deze ontwerpen van technische reguleringsnormen uiterlijk op XX XXXX bij de Commissie in.

Aan de Commissie wordt de bevoegdheid verleend om de in de eerste alinea bedoelde technische reguleringsnormen vast te stellen in overeenstemming met de procedure die in de artikelen 10 tot en met 14 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 is vastgelegd.

Artikel 22

Informatieverschaffing aan abonnees van ESG-ratings en aan beoordeelde entiteiten

1. ESG-ratingaanbieders maken ten minste de in punt 2 van bijlage III bedoelde informatie bekend aan hun abonnees en aan de beoordeelde entiteiten.
2. De ESMA ontwikkelt ontwerpen van technische reguleringsnormen om de elementen die overeenkomstig lid 1 openbaar moeten worden gemaakt, nader te specificeren.
3. De ESMA dient deze ontwerpen van technische reguleringsnormen uiterlijk op XX XXXX bij de Commissie in.

Aan de Commissie wordt de bevoegdheid verleend om de in de eerste alinea bedoelde technische reguleringsnormen vast te stellen in overeenstemming met de procedure die in de artikelen 10 tot en met 14 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 is vastgelegd.

HOOFDSTUK 3

Onafhankelijkheid en belangenconflicten

Artikel 23

Onafhankelijkheid en vermijden van belangenconflicten

1. ESG-ratingaanbieders beschikken over robuuste governanceregelingen, met inbegrip van een duidelijke organisatiestructuur met welomschreven, transparante en consistente taken en verantwoordelijkheden voor alle personen die bij de afgifte van een ESG-rating betrokken zijn.
2. ESG-ratingaanbieders nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een afgegeven ESG-rating niet wordt beïnvloed door een bestaand of mogelijk belangenconflict, of door een zakelijke relatie, hetzij van de ESG-ratingaanbieders zelf, hetzij van hun aandeelhouders, managers, ratinganalisten, werknemers of andere natuurlijke personen wier diensten ter beschikking of onder zeggenschap staan van de ESG-ratingaanbieders, of een persoon die direct of indirect met hen verbonden is door een zeggenschapsband.
3. Wanneer er een risico bestaat op een belangenconflict binnen een ESG-ratingaanbieder als gevolg van de eigendomsstructuur, zeggenschapsbelangen of activiteiten van die ESG-ratingaanbieder, van een entiteit die eigenaar is van of zeggenschap heeft over de ESG-ratingaanbieder, van een entiteit die eigendom is van of onder zeggenschap staat van de ESG-ratingaanbieder, of van een gelieerde onderneming van de ESG-ratingaanbieder, kan de ESMA eisen dat de ESG-ratingaanbieder maatregelen neemt om dat risico te beperken. Dergelijke maatregelen kunnen onder meer bestaan uit het instellen van een onafhankelijke toezichtfunctie die belanghebbenden, met inbegrip van gebruikers van de ESG-ratings en personen die aan deze ratings bijdragen, op evenwichtige wijze vertegenwoordigt.

Indien een belangenconflict als bedoeld in de eerste alinea niet adequaat kan worden beheerd, kan de ESMA van de ESG-ratingaanbieder eisen dat hij de activiteiten of relaties die het belangenconflict veroorzaken staakt of dat hij stopt met het afgeven van ESG-ratings.

4. ESG-ratingaanbieders stellen de ESMA in kennis van alle bestaande of potentiële belangenconflicten, met inbegrip van belangenconflicten die voortvloeien uit de eigendom van of zeggenschap over de ESG-ratingaanbieders.
5. ESG-ratingaanbieders stellen beleidslijnen, procedures en effectieve organisatorische regelingen vast voor de identificatie, de bekendmaking, de preventie, het beheer en de beperking van belangenconflicten, en implementeren deze. ESG-ratingaanbieders evalueren en actualiseren deze beleidslijnen, procedures en regelingen regelmatig. Deze beleidslijnen, procedures en regelingen voorkomen, beheren en beperken specifiek belangenconflicten als gevolg van de eigendom van of zeggenschap over de ESG-ratingaanbieder of als gevolg van andere belangen in de groep van de ESG-ratingaanbieder, of belangenconflicten die worden veroorzaakt door andere personen die invloed uitoefenen op of zeggenschap hebben over de ESG-ratingaanbieder wat betreft het bepalen van de ESG-rating.
6. ESG-ratingaanbieders evalueren hun activiteiten ten minste elk jaar om potentiële belangenconflicten op te sporen.

Artikel 24

Beheer van potentiële belangenconflicten van werknemers

1. ESG-ratingaanbieders zorgen ervoor dat hun werknemers en alle andere natuurlijke personen wier diensten tot hun beschikking of onder hun zeggenschap staan en die rechtstreeks betrokken zijn bij de afgifte van een ESG-rating:

- a) over de vaardigheden beschikken die nodig zijn om hun taken en plichten uit te voeren en onder effectief beheer en toezicht staan;
  - b) niet onderhevig zijn aan ongepaste beïnvloeding of belangenconflicten;
  - c) niet in een belangenconflict verwickeld raken op basis van hun beloning en prestatiebeoordeling en dat hun beloning en prestatiebeoordeling niet anderszins afbreuk doen aan de integriteit van het proces voor de bepaling van ESG-ratings;
  - d) geen belangen of zakelijke connecties hebben die de activiteiten van de ESG-ratingaanbieder compromitteren;
  - e) niet mogen bijdragen tot de bepaling van een ESG-rating door zich op persoonlijke titel of namens marktdeelnemers in te laten met biedingen, aanbiedingen en transacties, tenzij een dergelijke bijdrage expliciet vereist is als onderdeel van de ESG-ratingmethode en onderworpen is aan specifieke regels die daarin zijn vastgelegd;
  - f) onderworpen zijn aan effectieve procedures voor het beheer van de uitwisseling van informatie met andere werknemers die betrokken zijn bij activiteiten die een risico op belangenconflicten kunnen creëren of met derden indien die informatie de ESG-rating kan beïnvloeden.
2. ESG-ratingaanbieders stellen specifieke internecontroleprocedures vast om de integriteit en betrouwbaarheid van de werknemer of persoon die de ESG-rating bepaalt te waarborgen, met inbegrip van interne aftekening door het management vóór de verspreiding van de ESG-rating.

Artikel 25

Eerlijke, redelijke, transparante en niet-discriminerende behandeling van gebruikers van ESG-ratings

1. ESG-ratingaanbieders nemen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de aan cliënten aangerekende vergoedingen eerlijk, redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn en gebaseerd zijn op de kosten.
2. Voor de toepassing van lid 1 kan de ESMA van ESG-ratingaanbieders eisen dat zij haar gedocumenteerd bewijsmateriaal verstrekken, kan zij overeenkomstig artikel 33 toezichtmaatregelen nemen en kan zij besluiten overeenkomstig artikel 34 geldboeten op te leggen indien zij van oordeel is dat vergoedingen van ESG-ratingaanbieders niet eerlijk, redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn en niet op werkelijke kosten zijn gebaseerd.

HOOFDSTUK 4

Toezicht door de ESMA

Afdeling 1

Algemene beginselen

Artikel 26

Geen bemoeienis met de inhoud van ratings of methoden

Bij de uitvoering van hun taken uit hoofde van deze verordening bemoeien de ESMA, de Commissie of een overheidsinstantie van een lidstaat zich niet met de inhoud van ESG-ratings of -methoden.

Artikel 27

ESMA

1. Overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 stelt de ESMA richtsnoeren op voor de samenwerking tussen de ESMA en de bevoegde autoriteiten voor de toepassing van deze verordening, met inbegrip van de procedures en gedetailleerde voorwaarden voor de delegatie van taken, en actualiseert zij deze richtsnoeren.
2. Overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 gaat de ESMA, in samenwerking met de EBA en de Eiopa, over tot de uitgifte en actualisering van richtsnoeren over de toepassing van het in artikel 10 van deze verordening bedoelde bekrachtigingsmechanisme tegen XX XXXX.
3. De ESMA publiceert een jaarverslag over de toepassing van deze verordening, met inbegrip van de toezichtmaatregelen en sancties die de ESMA uit hoofde van deze verordening heeft genomen respectievelijk opgelegd, inclusief geldboeten en dwangsommen. Dat verslag bevat met name informatie over de ontwikkeling van de ESG-ratingmarkt en een beoordeling van de toepassing van de in de artikelen 9, 10 en 11 bedoelde regelingen van derde landen.

De ESMA dient het in de eerste alinea bedoelde jaarverslag in bij het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.

4. De ESMA werkt bij de uitvoering van haar taken samen met de EBA en de Eiopa en raadpleegt de EBA en de Eiopa alvorens richtsnoeren uit te vaardigen en te actualiseren en ontwerpen van technische reguleringsnormen in te dienen.

Artikel 28

Bevoegde autoriteiten

1. Uiterlijk op XX XXXX wijst elke lidstaat een bevoegde autoriteit aan voor de toepassing van deze verordening.
2. De bevoegde autoriteiten beschikken over voldoende personeel wat betreft capaciteit en deskundigheid om deze verordening te kunnen toepassen.

Artikel 29

Uitoefening van de in de artikelen 30 tot en met 32 bedoelde bevoegdheden

De bevoegdheden die bij de artikelen 30 tot en met 32 aan de ESMA, aan een functionaris van de ESMA of aan een andere door de ESMA gemachtigde persoon worden verleend, worden niet gebruikt om te eisen dat aan het wettelijk verschoningsrecht onderworpen gegevens of documenten worden bekendgemaakt.

Artikel 30

Verzoeken om informatie

1. De ESMA kan op eenvoudig verzoek of bij besluit eisen dat ESG-ratingaanbieders, personen die betrokken zijn bij ESG-ratingactiviteiten, beoordeelde entiteiten, derden waaraan ESG-ratingaanbieders operationele functies of activiteiten hebben uitbesteed, en personen die anderszins nauw en wezenlijk verbonden zijn met of banden hebben met ESG-ratingaanbieders of ESG-ratingactiviteiten, alle informatie verstrekken die de ESMA nodig heeft om haar taken uit hoofde van deze verordening uit te voeren.
2. Bij het toezenden van een eenvoudig verzoek om informatie krachtens lid 1:
  - a) verwijst de ESMA naar dit artikel als rechtsgrondslag voor het verzoek;
  - b) vermeldt de ESMA het doel van het verzoek;
  - c) specificeert de ESMA welke informatie vereist is;
  - d) stelt de ESMA een termijn vast waarbinnen de informatie moet worden verstrekt;
  - e) deelt de ESMA de persoon aan wie de informatie wordt gevraagd mee dat er geen verplichting bestaat om de informatie te verstrekken, maar dat een antwoord op het verzoek om informatie niet onjuist of misleidend mag zijn;
  - f) vermeldt de ESMA de geldboete waarin artikel 34 voorziet indien de antwoorden op vragen onjuist of misleidend zijn.
3. Als de ESMA krachtens lid 1 bij besluit eist dat informatie wordt verstrekt:
  - a) verwijst de ESMA naar dit artikel als rechtsgrondslag voor het verzoek;
  - b) vermeldt de ESMA het doel van het verzoek;
  - c) specificeert de ESMA welke informatie vereist is;
  - d) stelt de ESMA een termijn vast waarbinnen de informatie moet worden verstrekt;
  - e) vermeldt zij de dwangsommen waarin artikel 35 voorziet indien de vereiste informatie niet volledig wordt overgelegd;
  - f) vermeldt de ESMA de geldboete waarin artikel 34 voorziet indien de antwoorden op vragen onjuist of misleidend zijn;
  - g) vermeldt de ESMA dat tegen het besluit bezwaar kan worden gemaakt bij de bezwaarcommissie van de ESMA en dat bij het Hof van Justitie van de Europese Unie tegen het besluit beroep kan worden ingesteld overeenkomstig de artikelen 60 en 61 van Verordening (EU) nr. 1095/2010.
4. De in lid 1 bedoelde personen of hun vertegenwoordigers en, in het geval van rechtspersonen of verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid, de krachtens de wet of hun statuten tot vertegenwoordiging bevoegde personen verstrekken de gevraagde informatie. Naar behoren gemachtigde advocaten kunnen namens hun cliënten de verlangde informatie verstrekken. Deze cliënten blijven volledig verantwoordelijk indien de door de advocaten verstrekte informatie onvolledig, onjuist of misleidend is.
5. De ESMA zendt onverwijld een kopie van het eenvoudig verzoek of van haar besluit aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de in lid 1 bedoelde, door het verzoek om informatie betroffen personen woonachtig of gevestigd zijn.

Artikel 31

Algemene onderzoeken

1. Om haar taken krachtens deze verordening uit te voeren, kan de ESMA alle nodige onderzoeken naar de in artikel 30, lid 1, bedoelde personen verrichten. Hiertoe zijn de functionarissen van de ESMA en andere door de ESMA gemachtigde personen bevoegd om:
  - a) alle voor de uitvoering van hun taken relevante bescheiden, gegevens, procedures en ander materiaal te onderzoeken, ongeacht de aard van de informatiedrager;
  - b) voor echt gewaarmerkte kopieën of uittreksels te maken of te verkrijgen van dergelijke bescheiden, gegevens, procedures en ander materiaal;
  - c) alle in artikel 30, lid 1, bedoelde personen of hun vertegenwoordigers of personeelsleden op te roepen en te verzoeken om mondelinge of schriftelijke toelichting bij feiten of documenten die verband houden met het onderwerp en het doel van de inspectie, en om de antwoorden op te tekenen;
  - d) alle andere natuurlijke en rechtspersonen te horen die daarin toestemmen, teneinde informatie te verzamelen die verband houdt met het onderwerp van een onderzoek;
  - e) overzichten van telefoon- en dataverkeer op te vragen.
2. De functionarissen van de ESMA en andere door de ESMA ten behoeve van de in lid 1 bedoelde onderzoeken gemachtigde personen oefenen hun bevoegdheden uit na overlegging van een schriftelijke machtiging waarin het onderwerp en het doel van het onderzoek zijn vermeld. In deze machtiging worden tevens de dwangsommen vermeld waarin artikel 35, lid 1, voorziet indien de vereiste bescheiden, gegevens, procedures of enig ander materiaal of de antwoorden op de vragen aan de in artikel bedoelde personen niet of onvolledig worden verstrekt, alsmede de geldboeten waarin artikel 34 voorziet indien de antwoorden op vragen aan de in artikel bedoelde personen onjuist of misleidend zijn.
3. De in artikel 30, lid 1, bedoelde personen onderwerpen zich aan onderzoeken die op grond van een besluit van de ESMA worden ingesteld. Het besluit vermeldt het onderwerp en het doel van het onderzoek, de dwangsommen waarin artikel 3 voorziet, de krachtens Verordening (EU) nr. 1095/2010 beschikbare rechtsmiddelen en het recht om bij het Hof van Justitie van de Europese Unie tegen het besluit in beroep te gaan.
4. Tijdig vóór het onderzoek stelt de ESMA de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar het onderzoek dient plaats te vinden in kennis van het onderzoek en van de identiteit van de gemachtigde personen. Op verzoek van de ESMA staan functionarissen van de betrokken bevoegde autoriteit deze gemachtigde personen bij in de uitvoering van hun taken. Functionarissen van de betrokken bevoegde autoriteit mogen op verzoek eveneens bij de onderzoeken aanwezig zijn.
5. Indien volgens de nationale voorschriften voor een verzoek om de in lid 1, punt e), bedoelde overzichten van telefoon- of dataverkeer de toestemming van een rechterlijke instantie is vereist, wordt die toestemming gevraagd. Die toestemming kan ook uit voorzorg worden aangevraagd.

6. Indien om toestemming als bedoeld in lid 5 wordt verzocht, toetst de nationale rechterlijke instantie het besluit van de ESMA op zijn authenticiteit en gaat zij na of de voorgenomen dwangmaatregelen niet willekeurig zijn noch buitensporig in verhouding tot het onderwerp van de onderzoeken. Bij haar toetsing van de evenredigheid van de dwangmaatregelen mag de nationale rechterlijke instantie de ESMA om nadere toelichting verzoeken, in het bijzonder met betrekking tot de redenen die de ESMA heeft om aan te nemen dat op deze verordening inbreuk is gemaakt en tot de ernst van de vermoedelijke inbreuk en de aard van de betrokkenheid van de aan de dwangmaatregelen onderworpen persoon. De nationale rechterlijke instantie toetst echter niet de noodzaak van het onderzoek en eist evenmin dat zij in het bezit wordt gesteld van de informatie in het dossier van de ESMA. Het besluit van de ESMA kan uitsluitend door het Hof van Justitie van de Europese Unie op zijn rechtmatigheid worden getoetst volgens de in Verordening (EU) nr. 1095/2010 uiteengezette procedure.

Artikel 32

Inspecties ter plaatse

1. Om haar taken uit hoofde van deze verordening uit te voeren, kan de ESMA alle nodige inspecties ter plaatse uitvoeren in de bedrijfsruimten van de in artikel 30, lid 1, bedoelde rechtspersonen. Indien dit voor het behoorlijk en efficiënt verrichten van de inspectie nodig is, kan de ESMA de inspectie ter plaatse onaangekondigd verrichten.
2. De functionarissen van de ESMA en andere personen die door de ESMA gemachtigd zijn een inspectie ter plaatse uit te voeren, kunnen alle bedrijfsruimten en terreinen van de rechtspersonen die het onderwerp zijn van een door de ESMA vastgesteld onderzoeksbesluit betreden en hebben alle in artikel 31, lid 1, vastgestelde bevoegdheden. Zij zijn tevens bevoegd om bedrijfsruimten en boeken of bescheiden te verzegelen voor de duur van en voor zover nodig voor de inspectie.
3. De functionarissen van de ESMA en andere personen die door de ESMA gemachtigd zijn een inspectie ter plaatse uit te voeren, oefenen hun bevoegdheden uit onder overlegging van een schriftelijke machtiging waarin het onderwerp en het doel van de inspectie en de dwangsommen waarin artikel 31 voorziet indien de betrokken personen zich niet aan de inspectie onderwerpen, zijn gespecificeerd. De ESMA stelt de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de inspectie zal worden verricht, geruime tijd vóór de inspectie hiervan in kennis.
4. De in artikel 30, lid 1, bedoelde personen onderwerpen zich aan bij besluit van de ESMA gelaste inspecties ter plaatse. Het besluit vermeldt het onderwerp en het doel van de inspectie, de datum waarop de inspectie zal aanvangen, de dwangsommen waarin artikel 31 voorziet, de krachtens Verordening (EU) nr. 1095/2010 beschikbare rechtsmiddelen en het recht om bij het Hof van Justitie van de Europese Unie tegen het besluit in beroep te gaan. De ESMA neemt een dergelijk besluit na raadpleging van de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de inspectie zal worden uitgevoerd.
5. De functionarissen van de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de inspectie zal worden verricht alsook door deze autoriteit gemachtigde of aangewezen personen verlenen op verzoek van de ESMA actief bijstand aan de functionarissen van de ESMA en andere door de ESMA gemachtigde personen. Daartoe beschikken zij over de in lid 2 genoemde bevoegdheden. Functionarissen van de bevoegde autoriteit van

de betrokken lidstaat mogen op verzoek eveneens bij de inspecties ter plaatse aanwezig zijn.

6. De ESMA mag bevoegde autoriteiten ook vragen namens haar specifieke onderzoekstaken en inspecties ter plaatse uit te voeren zoals bepaald in dit artikel en in artikel 31, lid 1. Daartoe beschikken de bevoegde autoriteiten over dezelfde bevoegdheden als de ESMA, zoals bepaald in dit artikel en in artikel 31, lid 1).
7. Indien de functionarissen van de ESMA en andere door de ESMA gemachtigde begeleidende personen vaststellen dat een persoon zich tegen een krachtens dit artikel gelaste inspectie verzet, verleent de bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaat hun de nodige bijstand, zo nodig door een beroep te doen op de politie of een gelijkwaardige wetshandhavingsautoriteit, om hen in staat te stellen hun inspectie ter plaatse te verrichten.
8. Indien volgens de nationale voorschriften de toestemming van een rechterlijke instantie vereist is voor de in lid 1 bedoelde inspectie ter plaatse of voor de in lid 7 bedoelde bijstand, wordt die toestemming gevraagd. Die toestemming kan ook uit voorzorg worden aangevraagd.
9. Indien wordt verzocht om toestemming als bedoeld in lid 8, toetst de nationale rechterlijke instantie het besluit van de ESMA op haar authenticiteit en gaat zij na of de voorgenomen dwangmaatregelen niet willekeurig zijn noch buitensporig in verhouding tot het onderwerp van de inspectie. Bij haar toetsing van de evenredigheid van de dwangmaatregelen mag de nationale rechterlijke instantie de ESMA om nadere toelichting verzoeken, in het bijzonder met betrekking tot de redenen die de ESMA heeft om aan te nemen dat op deze verordening inbreuk is gemaakt en tot de ernst van de vermoedelijke inbreuk en de aard van de betrokkenheid van de aan de dwangmaatregelen onderworpen persoon. De nationale rechterlijke instantie toetst echter niet de noodzaak van de inspectie en eist evenmin dat zij in het bezit wordt gesteld van de informatie in het dossier van de ESMA. Het besluit van de ESMA kan uitsluitend door het Hof van Justitie van de Europese Unie op zijn rechtmatigheid worden getoetst volgens de in Verordening (EU) nr. 1095/2010 uiteengezette procedure.

Afdeling 2

Administratieve sancties en andere administratieve maatregelen

Artikel 33

Toezichtmaatregelen van de ESMA

1. Indien de ESMA tot de bevinding komt dat een ESG-ratingaanbieder zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening niet is nagekomen, neemt zij een of meer van de volgende toezichtmaatregelen:
  - a) de vergunning van de ESG-ratingaanbieder intrekken;
  - b) de ESG-ratingaanbieder tijdelijk verbieden ESG-ratings af te geven totdat de inbreuk is beëindigd;
  - c) het gebruik van de door de ESG-ratingaanbieder afgegeven ESG-ratings opschorten totdat de inbreuk is beëindigd;
  - d) de ESG-ratingaanbieder verplichten een einde te maken aan de inbreuk;
  - e) geldboeten opleggen overeenkomstig artikel 34;

- f) openbare aankondigingen doen.
2. De in lid 1 bedoelde toezichtmaatregelen zijn doeltreffend, evenredig en afschrikkend.
3. Bij het nemen van de in lid 1 bedoelde toezichtmaatregelen houdt de ESMA rekening met de aard en de ernst van de inbreuk, waarbij zij de volgende criteria in aanmerking neemt:
- a) de duur en frequentie van de inbreuk;
  - b) de vraag of financiële criminaliteit is veroorzaakt of gefaciliteerd dan wel anderszins aan de inbreuk is toe te schrijven;
  - c) de vraag of de inbreuk opzettelijk of uit onachtzaamheid is gepleegd;
  - d) de mate van verantwoordelijkheid van de persoon die voor de inbreuk verantwoordelijk is;
  - e) de financiële draagkracht van de ESG-ratingaanbieder, zoals blijkt uit zijn totale nettojaaromzet;
  - f) de gevolgen van de inbreuk voor de belangen van kleine beleggers;
  - g) het belang van de door de ESG-ratingaanbieder behaalde winsten en vermeden verliezen of de uit de inbreuk voortvloeiende verliezen voor derden, voor zover deze winsten en verliezen kunnen worden bepaald;
  - h) de mate waarin de ESG-ratingaanbieder met de ESMA samenwerkt, onverminderd de noodzaak om te zorgen voor terugbetaling van de door die ESG-ratingaanbieder behaalde winsten of vermeden verliezen;
  - i) eerdere inbreuken door de ESG-ratingaanbieder;
  - j) maatregelen die de ESG-ratingaanbieder na de inbreuk heeft genomen om herhaling ervan te voorkomen.
4. De ESMA stelt de voor de inbreuk verantwoordelijke persoon onverwijld in kennis van alle overeenkomstig lid 1 genomen maatregelen. De ESMA publiceert al deze maatregelen op haar website binnen tien werkdagen na de datum waarop zij zijn vastgesteld.

De in de eerste alinea bedoelde publicatie bevat elk van de volgende elementen:

- a) een verklaring waarin het recht van de ESG-ratingaanbieder om tegen het besluit bezwaar te maken, wordt bevestigd;
- b) indien van toepassing, een verklaring dat bezwaar is gemaakt en dat dit bezwaar geen schorsende werking heeft;
- c) een verklaring waarin wordt gesteld dat de ESMA de toepassing van het bestreden besluit kan opschorten overeenkomstig artikel 60, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1095/2010.

Artikel 34

Geldboeten

1. Indien de ESMA tot de bevinding komt dat een ESG-ratingaanbieder of, in voorkomend geval, zijn wettelijke vertegenwoordiger opzettelijk of uit onachtzaamheid inbreuk heeft gemaakt op deze verordening, stelt zij een besluit vast

waarbij een geldboete wordt opgelegd. Het maximumbedrag van de geldboete is 10 % van de totale nettojaaromzet van de ESG-ratingaanbieder, berekend op basis van de recentste beschikbare jaarrekening die door het bestuursorgaan van de ESG-ratingaanbieder is goedgekeurd.

2. Indien de ESG-ratingaanbieder een moederonderneming is of een dochteronderneming van een moederonderneming die krachtens Richtlijn 2013/34/EU een geconsolideerde jaarrekening moet opstellen, is de relevante totale nettojaaromzet ofwel de totale nettojaaromzet, ofwel het in overeenstemming met het toepasselijke Unierecht inzake financiële verslaggeving daarmee corresponderende soort inkomsten volgens de recentste beschikbare geconsolideerde jaarrekening die door het bestuursorgaan van de uiteindelijke moederonderneming is goedgekeurd.
3. Bij het vaststellen van de hoogte van een geldboete overeenkomstig lid 1 houdt de ESMA rekening met de criteria van artikel 33, lid 3.
4. Indien de ESG-ratingaanbieder direct of indirect financieel voordeel heeft gehad bij de inbreuk, is het bedrag van de geldboete ten minste gelijk aan dat voordeel, onverminderd het bepaalde in lid 3 is.
5. Indien een handeling of nalatigheid van een ESG-ratingaanbieder meer dan een inbreuk op deze verordening vormt, is alleen de hoogste overeenkomstig lid 2 met betrekking tot een van die inbreuken berekende geldboete van toepassing.

Artikel 35

Dwangsommen

1. De ESMA legt bij besluit dwangsommen op om:
  - a) een ESG-ratingaanbieder te dwingen een inbreuk te beëindigen overeenkomstig een ingevolge artikel 33 genomen besluit;
  - b) de in artikel 30, lid 1, bedoelde personen te dwingen:
    - 1) volledige informatie te verstrekken waarom bij een ingevolge artikel 30 genomen besluit is verzocht;
    - 2) zich aan een onderzoek te onderwerpen en met name volledige bescheiden, gegevens, procedures of enig ander vereist materiaal over te leggen en andere informatie aan te vullen en te corrigeren die is verstrekt in het kader van een onderzoek dat is ingesteld bij een ingevolge artikel 30 genomen besluit;
    - 3) zich te onderwerpen aan een inspectie ter plaatse waartoe opdracht is gegeven bij een ingevolge artikel 32 genomen besluit.
2. Een dwangsom moet doeltreffend en evenredig zijn. De ESMA legt een dagelijkse dwangsom op totdat de betrokken ESG-ratingaanbieder of persoon het in lid 1 bedoelde relevante besluit naleeft.
3. Onverminderd lid 2 bedraagt de dwangsom 3 % van de gemiddelde dagomzet in het voorgaande boekjaar of, in het geval van natuurlijke personen, 2 % van het gemiddelde daginkomen in het voorgaande kalenderjaar. De dwangsom wordt berekend vanaf de datum die in het besluit tot oplegging van de dwangsom is bepaald.

4. Een dwangsom wordt opgelegd voor een periode van maximaal zes maanden na de kennisgeving van het besluit van de ESMA. Na afloop van die periode herbekijkt de ESMA de maatregel.

Artikel 36

Openbaarmaking, aard, handhaving en toewijzing van geldboeten en dwangsommen

1. De ESMA maakt alle geldboeten en dwangsommen die zij overeenkomstig de artikelen 34 en 35 heeft opgelegd openbaar, tenzij die openbaarmaking de financiële markten van de Unie ernstig in gevaar zou brengen of onevenredige schade zou berokkenen aan de betrokken partijen. Deze openbaarmaking bevat geen persoonsgegevens in de zin van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁴.
2. Overeenkomstig de artikelen 34 en 35 opgelegde geldboeten en dwangsommen hebben een administratief karakter.
3. Overeenkomstig de artikelen 34 en 35 opgelegde geldboeten en dwangsommen zijn afdwingbaar.

De afdwinging van de geldboeten en dwangsommen wordt beheerst door de procedureregels die van kracht zijn in de lidstaat of het derde land waar de afdwinging plaatsvindt.

4. De geldboeten en dwangsommen worden toegewezen aan de algemene begroting van de Europese Unie.

Afdeling 3

Procedures en beroep

Artikel 37

Procedureregels voor het nemen van toezichtmaatregelen en het opleggen van geldboeten

1. Indien de ESMA tot de bevinding komt dat er ernstige aanwijzingen zijn voor een mogelijke inbreuk op deze verordening, wijst zij binnen de ESMA een onafhankelijke onderzoeksfunctionaris aan om de zaak te onderzoeken. Deze aangestelde functionaris is niet direct of indirect betrokken of betrokken geweest bij het toezicht op de ESG-ratings waarop de inbreuk betrekking heeft en verricht zijn taken onafhankelijk van de raad van toezichthouders van de ESMA.
2. De in lid 1 bedoelde onderzoeksfunctionaris onderzoekt de vermeende inbreuken, houdt rekening met eventuele opmerkingen van de aan het onderzoek onderworpen

---

⁵⁴ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

personen en dient bij de raad van toezichthouders van de ESMA een volledig dossier met zijn bevindingen in.

3. De onderzoeksfunctionaris is bevoegd om informatie op te vragen overeenkomstig artikel 30 en om onderzoeken en inspecties ter plaatse te verrichten overeenkomstig de artikelen 31 en 32.
4. Bij het uitvoeren van zijn taken heeft de onderzoeksfunctionaris toegang tot alle documenten en informatie die de ESMA bij haar toezichtactiviteiten heeft verzameld.
5. De rechten van verdediging van de aan het onderzoek onderworpen personen worden tijdens onderzoeken uit hoofde van dit artikel ten volle geëerbiedigd.
6. Nadat de onderzoeksfunctionaris het dossier met zijn bevindingen bij de raad van toezichthouders van de ESMA heeft ingediend, stelt hij de aan het onderzoek onderworpen personen in kennis.
7. Op basis van het dossier met de bevindingen van de onderzoeksfunctionaris en op verzoek van de betrokken personen na hen overeenkomstig artikel 38 te hebben gehoord, beoordeelt de raad van toezichthouders van de ESMA of een of meer aan het onderzoek onderworpen personen de betrokken inbreuken hebben gepleegd, neemt de raad, indien hij tot de conclusie komt dat dergelijke inbreuken zijn gepleegd, een toezichtmaatregel als bedoeld in artikel 33 en legt hij overeenkomstig artikel 34 een geldboete op.
8. De onderzoeksfunctionaris neemt niet deel aan de beraadslagingen van de raad van toezichthouders van de ESMA en mengt zich op generlei wijze in het besluitvormingsproces van de raad van toezichthouders van de ESMA.
9. De Commissie vult deze verordening aan door nadere procedureregels vast te stellen voor de uitoefening van de bevoegdheid van de ESMA om geldboeten of dwangsommen op te leggen, met inbegrip van bepalingen inzake de rechten van verdediging, bepalingen inzake termijnen en de inning van geldboeten of dwangsommen, en door nadere regels vast te stellen betreffende de verjaringstermijnen voor het opleggen en handhaven van sancties.

De in de eerste alinea bedoelde regels worden vastgesteld bij gedelegeerde handelingen overeenkomstig artikel 45.

10. Indien de ESMA bij de uitvoering van haar taken uit hoofde van deze verordening tot de bevinding komt dat er ernstige aanwijzingen zijn voor het mogelijke bestaan van strafbare feiten, verwijst zij de zaak voor strafrechtelijke vervolging naar de betrokken nationale autoriteiten. De ESMA ziet af van het opleggen van geldboeten of dwangsommen indien een eerdere vrijspraak of veroordeling in een krachtens het nationale recht gevoerde strafprocedure wegens eenzelfde feit of in wezen gelijkaardige feiten reeds in kracht van gewijsde is gegaan.

Artikel 38

Horen van de aan een onderzoek onderworpen personen

1. Voordat de ESMA ingevolge de artikelen 33, 34 en 35 een besluit neemt, stelt zij de aan de procedure onderworpen personen in de gelegenheid te worden gehoord met betrekking tot haar bevindingen. De ESMA baseert haar besluiten uitsluitend op bevindingen waarover de aan de procedure onderworpen personen opmerkingen hebben kunnen maken.

De eerste alinea is niet van toepassing indien dringende maatregelen overeenkomstig artikel 33 nodig zijn om aanzienlijke en dreigende schade aan het financiële stelsel te voorkomen. In een dergelijk geval kan de ESMA een voorlopig besluit nemen en biedt zij de betrokken personen zo spoedig mogelijk na het nemen van haar besluit de gelegenheid te worden gehoord.

2. De rechten van verdediging van de aan de procedure onderworpen personen worden tijdens het onderzoek ten volle geëerbiedigd. Zij hebben recht op inzage in het dossier van de ESMA, onder voorbehoud van het rechtmatige belang van andere personen bij de bescherming van hun bedrijfsgeheimen. Het recht van inzage in het dossier geldt niet voor vertrouwelijke informatie of interne voorbereidende documenten van de ESMA.

Artikel 39

Rechtsmacht van het Hof van Justitie

Het Hof van Justitie heeft volledige rechtsmacht ter zake van beroep tegen besluiten waarbij de ESMA een geldboete of dwangsom heeft opgelegd. Het kan de opgelegde geldboete of dwangsom intrekken, verlagen of verhogen.

Afdeling 4

Vergoedingen en delegatie

Artikel 40

Toezichtvergoedingen

1. De ESMA brengt ESG-ratingaanbieders vergoedingen in rekening in overeenstemming met de ingevolge lid 2 vastgestelde gedelegeerde handeling. Deze vergoedingen dekken volledig de noodzakelijke uitgaven van de ESMA in verband met het toezicht op ESG-ratingaanbieders en de terugbetaling van alle kosten die de bevoegde autoriteiten bij het uitvoeren van werkzaamheden uit hoofde van deze verordening kunnen maken, met name als gevolg van de delegatie van taken overeenkomstig artikel 41.
2. Het bedrag van een individuele vergoeding staat in verhouding tot de nettojaaronzet van de betrokken ESG-ratingaanbieder.

Uiterlijk op XX XXXX stelt de Commissie overeenkomstig artikel 45 gedelegeerde handelingen vast om deze verordening aan te vullen door nadere bepaling van het soort vergoedingen, de zaken waarvoor vergoedingen verschuldigd zijn, het bedrag van de vergoedingen, de wijze waarop deze moeten worden betaald en, in voorkomend geval, de wijze waarop de ESMA de bevoegde autoriteiten moet vergoeden voor alle kosten die zij eventueel hebben gemaakt bij het uitvoeren van werkzaamheden uit hoofde van deze verordening, met name als gevolg van de delegatie van taken als bedoeld in artikel 41.

HOOFDSTUK 5

Samenwerking tussen de ESMA en nationale bevoegde autoriteiten

Artikel 41

Delegatie van taken door de ESMA aan bevoegde autoriteiten

1. Indien dit nodig is voor de deugdelijke uitoefening van een toezichttaak, kan de ESMA specifieke toezichthoudende taken aan de bevoegde autoriteit van een lidstaat delegeren overeenkomstig de richtsnoeren die de ESMA ingevolge artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1095/2010 heeft uitgegeven. Bij deze specifieke toezichthoudende taken kan het met name gaan om de bevoegdheid om overeenkomstig artikel 30 informatieverzoeken uit te voeren en overeenkomstig de artikelen 31 en 32 onderzoeken en inspecties ter plaatse te verrichten.
2. Voordat de ESMA overeenkomstig lid 1 een taak delegeert, raadpleegt zij de betrokken bevoegde autoriteit over:
  - a) de reikwijdte van de te delegeren taak;
  - b) het tijdschema voor het uitvoeren van de taak;
  - c) de overdracht van de nodige informatie door en aan de ESMA.
3. De ESMA vergoedt een bevoegde autoriteit de kosten die zij maakt bij het uitvoeren van gedelegeerde taken in overeenstemming met de krachtens artikel 45 vastgestelde gedelegeerde handeling.
4. De ESMA evalueert elke overeenkomstig lid 1 verleende delegatie op gezette tijden. De ESMA kan een delegatie te allen tijde intrekken.
5. Het delegeren van taken laat de verantwoordelijkheid van de ESMA onverlet en beperkt de ESMA niet in haar mogelijkheden om de gedelegeerde activiteit uit te voeren en er toezicht op uit te oefenen. De ESMA delegeert geen toezichthoudende verantwoordelijkheden, met inbegrip van vergunningsbesluiten, definitieve beoordelingen en vervolgbesluiten met betrekking tot inbreuken.

Artikel 42

Uitwisseling van informatie

De ESMA en de bevoegde autoriteiten verstrekken elkaar onverwijld de informatie die nodig is voor de uitvoering van hun taken uit hoofde van deze verordening.

Artikel 43

Kennisgevingen en opschortingsverzoeken door bevoegde autoriteiten

1. Een bevoegde autoriteit van een lidstaat die vaststelt dat op het grondgebied van haar eigen lidstaat of van een andere lidstaat handelingen worden of zijn verricht die inbreuk maken op deze verordening, stelt de ESMA daarvan in kennis. Een bevoegde autoriteit die dit voor onderzoeksdoeleinden passend acht, kan de ESMA voorstellen dat zij nagaat of het nodig is gebruik te maken van de bevoegdheden uit hoofde van artikel 30 met betrekking tot de ESG-ratingaanbieder die bij die handelingen betrokken is.
2. De ESMA neemt passende maatregelen. De ESMA informeert de kennisgevende bevoegde autoriteit over het resultaat en, voor zover mogelijk, over belangrijke tussentijdse ontwikkelingen.
3. Een kennisgevende bevoegde autoriteit van een lidstaat die van oordeel is dat een ESG-ratingaanbieder die in het in artikel 13 bedoelde register is opgenomen en wiens ESG-ratings op het grondgebied van die lidstaat worden gebruikt, op zodanige wijze inbreuk heeft gemaakt op deze verordening dat wezenlijk afbreuk wordt gedaan aan

de bescherming van de beleggers of de stabiliteit van het financiële stelsel in die lidstaat, kan de ESMA verzoeken de afgifte van ESG-ratings door de betrokken ESG-ratingaanbieder op te schorten. De kennisgevende bevoegde autoriteit verstrekt de ESMA een omstandige motivering van haar verzoek.

4. Indien de ESMA van mening is dat het in lid 3 bedoelde verzoek niet gerechtvaardigd is, stelt zij de kennisgevende bevoegde autoriteit daarvan schriftelijk in kennis met opgave van de redenen daarvoor. Als de ESMA van oordeel is dat het verzoek gerechtvaardigd is, neemt zij passende maatregelen om het probleem op te lossen.

Artikel 44

Beroepsgeheim

1. Het beroepsgeheim geldt voor de ESMA, de bevoegde autoriteiten en alle personen die werken of hebben gewerkt voor de ESMA, voor de bevoegde autoriteiten of voor een andere persoon aan wie de ESMA taken heeft gedelegeerd, met inbegrip van de door de ESMA aangestelde auditors en deskundigen.
2. Alle informatie die uit hoofde van deze verordening tussen de ESMA, de bevoegde autoriteiten, de EBA, de Eiopa en het ECSR wordt uitgewisseld, wordt als vertrouwelijk beschouwd, tenzij:
  - a) de ESMA of de bevoegde autoriteit of een andere betrokken autoriteit of instantie op het moment waarop de informatie wordt verstrekt, verklaart dat deze informatie openbaar mag worden gemaakt;
  - b) de openbaarmaking in het kader van een gerechtelijke procedure noodzakelijk is;
  - c) de openbaar gemaakte informatie wordt gebruikt in een samenvatting of in een geaggregeerde vorm waarin individuele financiëlemarktdeelnemers niet kunnen worden geïdentificeerd.

TITEL IV

GEDELEGEERDE EN UITVOERINGSHANDELINGEN

Artikel 45

Uitoefening en intrekking van de delegatie en bezwaar tegen gedelegeerde handelingen

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie verleend onder de in dit artikel vastgestelde voorwaarden.
2. De bevoegdheid om de in de artikelen 5, 21, 22 en 40 bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt met ingang van [*PO: ingangsdatum invullen*] voor onbepaalde tijd aan de Commissie toegekend.
3. De in de artikelen 5, 21, 22 en 40 bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het

besluit laat de geldigheid van reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

4. Alvorens een gedelegeerde handeling vast te stellen, raadpleegt de Commissie de deskundigen die door elke lidstaat zijn aangewezen in overeenstemming met de beginselen die in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven zijn neergelegd.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, stelt zij het Europees Parlement en de Raad daarvan gelijktijdig in kennis.
6. Een overeenkomstig de artikelen 7, 33, 34 en 40 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien noch het Europees Parlement, noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad daartegen bezwaar heeft aangetekend, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad vóór het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Deze termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met [twee maanden] verlengd.
7. Indien noch het Europees Parlement, noch de Raad bij het verstrijken van de in lid 6 bedoelde termijn bezwaar heeft gemaakt tegen de gedelegeerde handeling, wordt deze bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie en treedt zij in werking op de daarin vermelde datum. Indien zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie heeft meegedeeld voornemens te zijn geen bezwaar aan te tekenen, kan de gedelegeerde handeling vóór het verstrijken van die termijn worden bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie en in werking treden.
8. Indien het Europees Parlement of de Raad binnen de in lid 1 bedoelde termijn bezwaar aantekent tegen de gedelegeerde handeling, treedt deze niet in werking. Overeenkomstig artikel 296 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie geeft de instelling die bezwaar maakt tegen de gedelegeerde handeling aan waarom zij dit doet.

Artikel 46

Wijzigingen in bijlagen

Om rekening te houden met ontwikkelingen, met inbegrip van internationale ontwikkelingen, op de financiële markten, met name op het gebied van duurzame financiering, kan de Commissie door middel van gedelegeerde handelingen overeenkomstig artikel 45 maatregelen vaststellen tot wijziging van de bijlagen.

Artikel 47

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij Besluit 2001/528/EG van de Commissie⁵⁵ ingestelde Europees Comité voor het effectenbedrijf. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁵⁶.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

TITEL V

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 48

Overgangsbepalingen

1. ESG-ratingaanbieders die op de datum van inwerkingtreding van deze verordening hun diensten verleenden, stellen de ESMA binnen drie maanden ervan in kennis of zij hun diensten willen blijven aanbieden en vragen een vergunning aan overeenkomstig artikel 5. In dat geval vragen zij binnen zes maanden na de datum van toepassing van deze verordening een vergunning aan.
2. In afwijking van het eerste lid vragen ESG-ratingaanbieders die overeenkomstig artikel 3 van Richtlijn 2013/34/EU als kleine en middelgrote onderneming worden aangemerkt, binnen 24 maanden na de datum van toepassing van deze verordening een vergunning aan.
3. ESG-ratingaanbieders die overeenkomstig artikel 3 van Richtlijn 2013/34/EU als kleine en middelgrote onderneming worden aangemerkt en na [*toepassingsdatum invullen*] de markt betreden, stellen de ESMA daarvan in kennis voordat zij hun diensten beginnen aan te bieden en vragen binnen twaalf maanden na die kennisgeving een vergunning aan.

Artikel 49

Evaluatie

1. De Commissie evalueert de toepassing van deze verordening uiterlijk [*vijf jaar na de inwerkingtreding van deze verordening*].
2. De Commissie dient bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de belangrijkste bevindingen van de evaluatie. Bij de uitvoering van de evaluatie houdt de Commissie rekening met de marktontwikkelingen en het relevante bewijsmateriaal waarover zij beschikt.

---

⁵⁵ Besluit van de Commissie van 6 juni 2001 tot instelling van het Europees Comité voor het effectenbedrijf (PB L 191 van 13.7.2001, blz. 45).

⁵⁶ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

3. Indien de Commissie dit passend acht, gaat het verslag vergezeld van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van de desbetreffende bepalingen van deze verordening.

Artikel 50

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de 20e dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van [*zes maanden na de inwerkingtreding van deze verordening*].

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

1.2. Betrokken beleidsterrein(en)

1.3. Het voorstel/initiatief betreft:

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. *Algemene doelstelling(en)*

1.4.2. *Specifieke doelstelling(en)*

1.4.3. *Verwacht(e) resulta(a)t(en) en gevolg(en)*

1.4.4. *Prestatie-indicatoren*

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. *Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief*

1.5.2. *Toegevoegde waarde van de deelname van de Unie (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de Unie" verstaan de waarde die een optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaat zou zijn gecreëerd.*

1.5.3. *Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan*

1.5.4. *Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten*

1.5.5. *Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking*

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

1.7. Wijze(n) van uitvoering van de begroting

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

2.2. Beheers- en controlesyste(e)m(en)

2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde beheersvorm(en), uitvoeringsmechanisme(n) voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

2.2.2. *Informatie over de geïdentificeerde risico's en het (de) systeem (systemen) voor interne controle dat is (die zijn) opgezet om die risico's te beperken*

2.2.3. *Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding van de controlekosten tot de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)*

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

- 3.1. Rubriek(en) van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven**
- 3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten**
  - 3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten*
  - 3.2.2. Geraamde output, gefinancierd met beleidskredieten*
  - 3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten*
    - 3.2.3.1. Geraamde personeelsbehoeften*
  - 3.2.4. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader*
  - 3.2.5. Bijdragen van derden*
- 3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten**

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een verordening [van het Europees Parlement en de Raad] inzake transparantie en activiteiten van ESG-ratingaanbieders.

1.2. Betrokken beleidsterrein(en)

Beleidssterrein: Financiële stabiliteit, financiële diensten en kapitaalmarktenunie

1.3. Het voorstel betreft:

- een nieuwe actie
- een nieuwe actie na een proefproject/een voorbereidende actie⁵⁷
- de verlenging van een bestaande actie
- de samenvoeging van een of meer acties tot een andere/een nieuwe actie

1.4. Doelstelling(en)

1.4.1. Algemene doelstelling(en)

De algemene doelstelling van dit initiatief is het potentieel van de Europese eengemaakte markt beter te benutten en bij te dragen tot de overgang naar een volledig duurzaam en inclusief economisch en financieel stelsel in overeenstemming met de Europese Green Deal en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Dit kan worden bereikt door beleggers beter in staat te stellen met kennis van zaken beslissingen te nemen over de duurzaamheid van beleggingen en door bedrijven te helpen inzicht te krijgen in hun duurzaamheidsprestaties.

Aangezien ESG-ratings en onderliggende gegevens worden gebruikt voor beleggingsbeslissingen en de toewijzing van kapitaal, heeft het initiatief tot doel – door het reguleren van ESG-ratingaanbieders – de kwaliteit en transparantie van ESG-ratings te verbeteren, zodat beleggers en beoordeelde bedrijven met meer kennis van zaken beslissingen kunnen nemen met betrekking tot het beheer van ESG-risico's en de effecten van hun beleggingen of activiteiten. Tegelijkertijd is het cruciaal om het vertrouwen in de activiteiten van ESG-ratingaanbieders te bevorderen door ervoor te zorgen dat de markt naar behoren functioneert en dat ESG-ratingaanbieders belangenconflicten voorkomen en beheren.

1.4.2. Specifieke doelstelling(en)

Er zijn twee specifieke doelstellingen die verband houden met de twee probleemfactoren:
– Meer duidelijkheid verschaffen over de kenmerken van ESG-ratings (wat zij betekenen en welke doelstellingen zij nastreven), de methoden en de gegevensbronnen of ramingen die worden gebruikt om de ESG-ratings te verkrijgen.

⁵⁷

In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

– Meer duidelijkheid verschaffen over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders en zorgen voor de preventie van, en de beperking van risico's op, belangenconflicten op het niveau van ESG-ratingaanbieders.

1.4.3. *Verwacht(e) resulta(a)t(en) en gevolg(en)*

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben voor de begunstigen/doelgroepen.

Dit voorstel moet zorgen voor transparantie en duidelijkheid over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders. Dit zou gunstig moeten zijn voor de gebruikers van die ratings, maar ook voor beoordeelde bedrijven en andere belanghebbenden. Het zal bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal en de strategie voor duurzame financiering.

Het voorstel zal aanzienlijke directe en indirecte economische gevolgen hebben voor de betrokken partijen. Ten eerste zullen ESG-ratingaanbieders worden onderworpen aan openbaarmakings- en andere operationele vereisten, wat kosten met zich meebrengt. Ten tweede zullen gebruikers van ESG-ratings en beoordeelde entiteiten baat hebben bij meer transparantie over de kenmerken van ESG-ratings en over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders. Het voorstel zal ook gevolgen hebben voor overheidsinstanties (de ESMA), met name door de invoering van toezicht op ESG-ratingaanbieders, zelfs binnen hun bestaande structuur.

1.4.4. *Prestatie-indicatoren*

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten.

De volgende prestatie-indicatoren zijn vastgesteld:

Doelstelling 1

- het aantal ESG-ratings dat beschikbaar wordt gesteld;
- het aantal ESG-ratings met financiële risico's en/of effectdoelstellingen;
- informatie die ESG-ratingaanbieders online ter beschikking stellen van het publiek, in het bijzonder de ontwikkeling van eventuele boekjes/informatiedocumenten;
- de mate waarin ESG-ratings/-scores die dezelfde entiteiten meten per ratingbureau verschillen, en met name of de divergentie in de loop van de tijd afneemt;
- of de correlatie van ESG-ratings met vergelijkbare doelstellingen is toegenomen.

Doelstelling 2

- het toenemende gebruik van ESG-ratings door gebruikers en uitgevende instellingen;
- bedrag en marktaandeel van ESG-beleggingen op basis van ESG-ratings;
- het aantal schandalen in verband met ESG-ratings.

1.5. **Motivering van het voorstel/initiatief**

1.5.1. *Behoeft(e)n waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief*

Dit voorstel maakt integrerend deel uit van de vernieuwde strategie voor duurzame financiering die de Europese Commissie in juli 2021 heeft goedgekeurd. Ratings op basis van ecologische, sociale en governancecriteria faciliteren de goede werking van de EU-markt voor duurzame financiering door beleggers en financiële instellingen kritieke informatiebronnen te bieden voor beleggingsstrategieën, risicobeheer en informatieverplichtingen. Zij worden ook gebruikt door bedrijven die een beter inzicht willen krijgen in duurzaamheidsrisico's en -kansen in verband met hun activiteiten of die van hun partners, en hoe zij zich op deze punten verhouden tot hun branchegenoten.

Dit voorstel is bedoeld om het potentieel van de eengemaakte markt en de kapitaalmarktunie beter te benutten en om bij te dragen aan de transitie naar een volledig duurzaam en inclusief economisch en financieel stelsel in overeenstemming met de Europese Green Deal en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

De huidige ESG-ratingmarkt vertoont tekortkomingen en functioneert niet naar behoren, waardoor niet wordt voldaan aan de behoeften van gebruikers en beoordeelde entiteiten met betrekking tot ESG-ratings en het vertrouwen in ratings wordt ondermijnd. Dit probleem heeft verschillende dimensies, en vooral dan i) het gebrek aan transparantie over de kenmerken van ESG-ratings, de methoden voor de bepaling ervan en de gegevensbronnen waarop ze zijn gebaseerd, en ii) het gebrek aan duidelijkheid over hoe ESG-ratingaanbieders te werk gaan. ESG-ratings dienen bijgevolg niet hun doel en stellen gebruikers, beleggers en beoordeelde entiteiten onvoldoende in staat om met kennis van zaken beslissingen te nemen met betrekking tot ESG-gerelateerde risico's, effecten en kansen.

- 1.5.2. *Toegevoegde waarde van de deelname van de Unie (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "toegevoegde waarde van de deelname van de Unie" verstaan de waarde die een optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaat zou zijn gecreëerd.*

Er bestaat momenteel geen EU-regelgevingskader voor ESG-ratingaanbieders. De lidstaten reguleren niet de activiteiten van ESG-ratingaanbieders of de voorwaarden waaronder zij hun producten of diensten leveren.

Het doel van dit initiatief, namelijk meer duidelijkheid scheppen over de kenmerken van ESG-ratings maar ook over de activiteiten van ESG-ratingaanbieders, kan niet voldoende worden verwezenlijkt als de lidstaten onafhankelijk van elkaar optreden. Actie op EU-niveau is noodzakelijk voor de goede werking van de kapitaalmarkten van de Unie en om bij te dragen tot de transitie naar een volledig duurzaam en inclusief economisch en financieel stelsel in overeenstemming met de Europese Green Deal en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

Naarmate de aandacht voor duurzaam beleggen en ESG-ratings in rechtsgebieden over de hele wereld toeneemt, is het belangrijk dat de EU met haar partners samenwerkt op basis van een coherente en alomvattende Europese aanpak.

De lidstaten zouden afzonderlijk maatregelen kunnen nemen om de betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van ESG-ratings te verbeteren, maar deze maatregelen zouden waarschijnlijk aanzienlijk verschillen van lidstaat tot lidstaat, wat kan resulteren in uiteenlopende transparantieniveaus, belemmeringen voor marktdeelnemers en uitdagingen voor degenen die grensoverschrijdend actief zijn (zoals met name het geval is voor deze markt, met gebruikers in een aantal lidstaten), wat op zijn beurt tot gevolg heeft dat de vergelijkbaarheid tussen ratings afneemt. Dit zou zowel voor beoordeelde ondernemingen als voor gebruikers van ratings tot problemen en verwarring leiden en zou uiteindelijk kunnen leiden tot een ongelijke bescherming van beleggers in verschillende lidstaten.

- 1.5.3. *Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan*

Op basis van de ervaring met het toezicht op ratingbureaus en op basis van het feit dat ESG-ratings momenteel niet zo systeemrelevant zijn als creditratings, zullen zij daarom minder intensief toezicht vereisen dan het huidige toezicht van de ESMA op ratingbureaus. In vergelijking met de kosten van het toezicht op ratingbureaus is het aantal vte's dan ook met meer dan 50 % verminderd, ervan uitgaande dat ESG-ratingaanbieders minder intensief toezicht vereisen dan het huidige toezicht van de ESMA op ratingbureaus.

Het is echter waarschijnlijk dat de rol van ESG-ratings in het financiële ecosysteem en het gebruik ervan voor regelgevingsdoeleinden in de nabije toekomst zullen toenemen, waardoor de toezichhoudende taken waarschijnlijk ook intenser zullen worden.

Ter vergelijking: er zijn momenteel 29 ratingbureaus die door de ESMA zijn geregistreerd of gecertificeerd, terwijl er 59 ESG-ratingaanbieders actief zijn in de EU.

Op basis van de ervaring met de registratie van ratingbureaus wordt momenteel geschat dat het 0,5 vte zes maanden zou kosten om één entiteit te registreren, ongeacht de grootte ervan. De ervaring leert ook dat het onwaarschijnlijk is dat de registratie van een entiteit sneller dan binnen zes maanden kan worden voltooid.

Uit de ervaring die is opgedaan met de regulering van nieuwe markten/nieuwe aanbieders (zoals ratingbureaus of benchmarkbeheerders) blijkt dat de grootste inspanning in het eerste jaar of de eerste jaren erin bestaat bestaande entiteiten een vergunning te verlenen/te registreren, maar dat er vanaf het tweede jaar naast personeel dat zich toelegt op het registreren/verlenen van vergunningen ook personeel nodig is om toezicht te houden op entiteiten die in de voorgaande jaren een vergunning hebben gekregen/zijn geregistreerd.

Ter vergelijking: de ESMA heeft 37 tijdelijke functionarissen en 14 arbeidscontractanten (51 in totaal) begroot onder de subactiviteit ratingbureaus voor 2023. Dit omvat kernpersoneel en gecentraliseerde diensten. De ESMA kreeg in 2011 de taak om rechtstreeks toezicht te houden op ratingbureaus. Uit de lessen die de afgelopen twaalf jaar zijn getrokken, blijkt dat voor het rechtstreekse toezicht op entiteiten ervaren personeel nodig is dat op vaste basis wordt aangenomen. Daarom is het aantal tijdelijke functionarissen bij het toezicht op ratingbureaus veel hoger dan het aantal arbeidscontractanten.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

De Commissie hecht sterk aan de totstandbrenging van een groene transitie van de EU-economie, zoals uiteengezet in de mededeling over de Europese Green Deal van december 2019 en in de strategie voor de financiering van de transitie naar een duurzame economie.

Het voorstel met betrekking tot ESG-ratings zal aan deze agenda bijdragen door de activiteiten van een belangrijk type financiëlemarktdelnemer transparanter te maken, wat ook zal helpen om particuliere beleggingen te kanaliseren naar duurzame projecten en activiteiten.

Dit wetgevingsvoorstel is verenigbaar met het meerjarig financieel kader.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

De ESMA zou worden belast met het verlenen van vergunningen en met het doorlopend toezicht op de sector, waarvoor extra middelen nodig zouden zijn. De totale kostenstijging op jaarbasis wordt geraamd op ongeveer 3,7-3,8 miljoen euro. Deze kosten zullen niet ten laste komen van de EU-begroting, aangezien de ESMA in het voorstel zal worden

gemachtigd om vergunnings- en toezichtvergoedingen aan te rekenen aan ESG-ratingaanbieders⁵⁸, zodat alle toezichtkosten worden gedekt. Dit is vergelijkbaar met andere gebieden waar de ESMA verantwoordelijk is voor het toezicht op bepaalde entiteiten (bv. ratingbureaus).

---

⁵⁸ Relatieve hoogte van de vergoedingen afhankelijk van de grootte van de ESG-ratingaanbieders. Het doorberekenen van de kosten van toezicht aan onder toezicht staande entiteiten is een gebruikelijke praktijk in de financiële sector.

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

beperkte geldigheidsduur

- Voorstel/initiatief is van kracht vanaf [DD/MM/JJJJ] tot en met [DD/MM/JJJJ]
- Financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ

onbeperkte geldigheidsduur

- Uitvoering met een opstartperiode vanaf 2022 tot en met 2024,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Beheersvorm(en)⁵⁹

Direct beheer door de Commissie via

- uitvoerende agentschappen

Gedeeld beheer met de lidstaten

Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken te delegeren aan:

- internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke);
- de EIB en het Europees Investeringsfonds;
- de in de artikelen 70 en 71 bedoelde organen;
- publiekrechtelijke organen;
- privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, voor zover zij voldoende financiële garanties bieden;
- privaatrechtelijke organen van een lidstaat waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die voldoende financiële garanties bieden;
- personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het GBVB in het kader van titel V van het VEU is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling.

Opmerkingen

N.v.t

⁵⁹

Nadere gegevens over de beheersvormen en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/NL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Vermeld frequentie en voorwaarden.

In lijn met reeds bestaande regelingen stellen de ETA's regelmatig verslagen op over hun activiteiten (waaronder interne rapportage aan het hoger management, rapportage aan raden van bestuur en de opstelling van het jaarverslag) en zijn zij, wat hun gebruik van middelen en hun prestaties betreft, onderworpen aan audits door de Rekenkamer en de dienst Interne Audit van de Commissie. De monitoring van en rapportage over de acties in het voorstel zullen in overeenstemming zijn met reeds bestaande vereisten en met nieuwe vereisten die uit dit voorstel voortvloeien.

2.2. Beheers- en controlesyste(e)m(en)

2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde beheersvorm(en), uitvoeringsmechanisme(n) voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

Het beheer zal indirect via de ETA's verlopen. Het financieringsmechanisme zou ten uitvoer worden gelegd door middel van vergunnings- en toezichtvergoedingen die de ESMA aan ESG-ratingaanbieders aanrekent.

2.2.2. *Informatie over de geïdentificeerde risico's en het (de) systeem (systemen) voor interne controle dat is (die zijn) opgezet om die risico's te beperken*

Met betrekking tot het juridische, economische, efficiënte en effectieve gebruik van uit het voorstel voortvloeiende kredieten vallen geen nieuwe significante risico's te verwachten die niet in een bestaand kader voor interne controle aan bod komen. De tijdige inning van vergoedingen van de ESG-ratingaanbieders kan echter een nieuwe uitdaging blijken.

2.2.3. *Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding van de controlekosten tot de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)*

De beheers- en controlesystemen waarin de ETA-verordeningen voorzien, zijn al geïmplementeerd. De ETA's werken nauw samen met de dienst Interne Audit van de Commissie om ervoor te zorgen dat op alle gebieden van het internecontrolekader aan de juiste normen wordt voldaan. Deze regelingen zullen ook van toepassing zijn op de rol van de ETA's volgens het onderhavige voorstel. Daarnaast verleent het Europees Parlement op aanbeveling van de Raad elk begrotingsjaar kwijting aan elke ETA voor de uitvoering van haar begroting.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Vermeld de bestaande en geplande preventie- en beschermingsmaatregelen, bijvoorbeeld in het kader van de fraudebestrijdingsstrategie.

Met het oog op de bestrijding van fraude, corruptie en andere onwettige activiteiten is Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) zonder enige beperking van toepassing op de ETA's. De ETA's beschikken over een specifieke fraudebestrijdingsstrategie en een daaruit resulterend actieplan. De versterkte acties van de ETA's op het gebied van fraudebestrijding zullen in overeenstemming zijn met de regels en richtsnoeren van het Financieel Reglement (fraudebestrijdingsmaatregelen als onderdeel van goed financieel beheer), het fraudepreventiebeleid van het OLAF, de bepalingen van de fraudebestrijdingsstrategie van de Commissie (COM(2011) 376) en van de gemeenschappelijke aanpak van gedecentraliseerde EU-agentschappen (juli 2012) en de bijbehorende routekaart. Daarnaast bevatten de verordeningen tot oprichting van de ETA's en de financiële verordeningen van de ETA's bepalingen inzake de uitvoering en controle van de begroting van de ETA's en de toepasselijke financiële regels, met inbegrip van financiële regels ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubriek(en) van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK ⁶⁰	van EVA-landen ⁶¹	van kandidaat-lidstaten ⁶²	van derde landen	in de zin van artikel 21, lid 2, punt b), van het Financieel Reglement
	N.v.t	Gespl.	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK / NGK	van EVA-	van kandidaat-	van derde	in de zin van artikel 21, lid 2,

⁶⁰ GK = gesplitste kredieten / NGK = niet-gesplitste kredieten.

⁶¹ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

⁶² Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaat-lidstaten van de Westelijke Balkan.

			landen	lidstaten	landen	punt b), van het Financieel Reglement
	N.v.t					

3.2. Geraamde gevolgen voor de uitgaven

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Nummer	[Rubriek .....]
---	--------	-----------------

[Instantie]: <.....>			2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
Titel 1:	Vastleggingen	(1)						
	Betalingen	(2)						
Titel 2:	Vastleggingen	(1a)						
	Betalingen	(2a)						
Titel 3:	Vastleggingen	(3a)						
	Betalingen	(3b)						
TOTAAL kredieten voor [instantie] <.....>	Vastleggingen	=1+1a +3a						
	Betalingen	=2+2a +3b						

Rubriek van het meerjarig financieel kader	7	“Administratieve uitgaven”
---	----------	----------------------------

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
------	------	------	------	------	---------------

DG: <.....>						
• Personele middelen						
• Andere administratieve uitgaven						
TOTAAL DG <.....>	Kredieten					

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)						
--	--	--	--	--	--	--	--

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
------	------	------	------	------	---------------

TOTAAL kredieten onder RUBRIEKEN 1 tot en met 7 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen					
	Betalingen					

3.2.2. Geraamde gevolgen voor ESMA-kredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL						
	OUTPUTS													
	Soort ⁶³	Gem. kosten	Nee	Koste n	Nee	Koste n	Nee	Koste n	Nee	Koste n	Nee	Koste n	Totaal aantal	Totale kosten
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1: Onboarding van entiteiten in het systeem voor toezichtrapportage														
- Output	Entiteiten aan boord				40	0,035	10	0,005	9	0,005	59	0,045		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1					40	0,035	10	0,005	9	0,005	59	0,045		
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2														
- Output														
- Output														

⁶³ Outputs zijn producten en diensten die moeten worden geleverd (bv.: aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2													
TOTALE KOSTEN					40	0,035	10	0,005	9	0,005	59	0,045	

3.2.3. Geraamde gevolgen voor de personele middelen van de ESMA

3.2.3.1. Samenvatting

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
--	------	------	------	------	------	--------

Tijdelijke functionarissen (AD-rangen)			0,587	1,198	1,222	3,006
Tijdelijke functionarissen (AST-rangen)			0,098	0,200	0,203	0,501
Arbeidscontractanten			0,918	1,873	1,720	4,512
Gedetacheerde nationale deskundigen						

TOTAAL⁶⁴			1,603	3,271	3,145	8,020
----------------------------	--	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Personeelsvereisten (vte):

	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
--	------	------	------	------	------	--------

Tijdelijke functionarissen (AD-rangen)			6	6	6	18
Tijdelijke functionarissen (AST-rangen)			1	1	1	3
Arbeidscontractanten			12	12	10	34
Gedetacheerde nationale deskundigen						

---

⁶⁴ Alle gefinancierde vergoedingen (met inbegrip van de pensioenbijdragen van de werkgever)

TOTAAL			19	19	17	
---------------	--	--	-----------	-----------	-----------	--

3.2.3.2. Geraamde behoefte aan personele middelen voor het verantwoordelijke DG

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig.
- Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

Raming in een geheel getal (of met hoogstens één decimaal)

	Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							
20 01 02 01 en 20 01 02 02 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)							
20 01 02 03 (delegaties)							
01 01 01 01 (onderzoek onder contract)							
10 01 05 01 (eigen onderzoek)							
• Extern personeel (in voltijdequivalenten: vte)⁶⁵							
20 02 01 (AC, END, INT van de “totale financiële middelen”)							
20 02 03 (AC, AL, END, INT en JPD in de delegaties)							
Begroting sonderde(e)l(en) (vermeld welke) ⁶⁶	- centrale diensten ⁶⁷						
	- delegaties						
01 01 01 02 (AC, END, INT – onderzoek onder contract)							
10 01 05 02 (AC, END, INT –							

⁶⁵ AC = Agent Contractuel (arbeidscontractant); AL = Agent Local (plaatselijk functionaris); END = Expert National Détaché (gedetacheerd nationaal deskundige); INT = Intérimaire (uitzendkracht); JPD = Junior Professionals in Delegations (jonge deskundige in delegaties).

⁶⁶ Subplafond voor extern personeel uit beleidskredieten (vroegere “BA”-onderdelen).

⁶⁷ Voornamelijk voor de fondsen voor het cohesiebeleid van de EU, het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) en het Europees Fonds voor maritieme visserij en aquacultuur (EFMZVA).

eigen onderzoek)							
Ander begrotingsonderdeel (te vermelden)							
TOTAAL							

Voor de benodigde personele middelen zal een beroep worden gedaan op het personeel van het DG dat reeds voor het beheer van deze actie is toegewezen en/of binnen het DG is herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

Beschrijving van de uit te voeren taken:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	
Extern personeel	

De beschrijving van de kostenberekening per voltijdequivalent moet in het derde onderdeel van **bijlage V** worden opgenomen.

3.2.4. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

- Het voorstel/initiatief is verenigbaar met het huidig meerjarig financieel kader.
- Het voorstel/initiatief vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van het meerjarige financiële kader.

Zet uiteen welke herprogrammering nodig is, onder vermelding van de betrokken begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

N.v.t

- Het voorstel/initiatief vergt toepassing van het flexibiliteitsinstrument of herziening van het meerjarig financieel kader⁶⁸.

Zet uiteen wat nodig is, onder vermelding van de betrokken rubrieken en begrotingsonderdelen en de desbetreffende bedragen.

N.v.t

3.2.5. Bijdragen van derden

- Het voorstel/initiatief voorziet niet in medefinanciering door derden
- Het voorstel/initiatief voorziet in medefinanciering, zoals hieronder wordt geraamd:

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Raming van de door toezichtvergoedingen gedekte kosten			1,911	3,833	3,685	9 430
Totaal medegefinancierde kredieten (inclusief werkgeversbijdragen)			1,911	3,833	3,685	9 430

---

⁶⁸ Zie de artikelen 12 en 13 van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027.

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten.
- Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
  - voor de eigen middelen
  - voor overige ontvangsten
  - Geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ⁶⁹					Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)		
		Jaar N	Jaar N+1	Jaar N+2	Jaar N+3				
Artikel									

Voor de diverse ontvangsten die worden “toegewezen”, vermeld het (de) betrokken begrotingsonderde(e)l(en) voor uitgaven.

Vermeld de wijze van berekening van de gevolgen voor de ontvangsten.

---

⁶⁹ Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

Bijlage bij het financieel memorandum

Algemene aannames:

- De wetgeving wordt van kracht in de tweede helft van 2024.
- Rechtstreeks toezicht en vergoedingen beginnen zes maanden later, in 2025.
- De kosten van extra personeelsuitgaven (Titel I) zijn berekend aan de hand van de gemiddelde personeelskosten die vanaf januari 2023 van toepassing zijn, namelijk 171 000 EUR per tijdelijke functionaris en 91 000 EUR per arbeidscontractant (d.w.z. de standaardkosten exclusief de standaard “habillage”-kosten van 29 000 EUR voor de gebouw- en IT-kosten in verband met extra vte’s).

De momenteel geldende correctiecoëfficiënt voor Parijs (118,7) werd toegepast op deze standaardkosten, die vervolgens werden geïndexeerd met 2 % voor de jaren na 2023 (zoals gebruikelijk is bij de programmering van de begroting van de Unie, rekening houdend met het feit dat de inflatie in sommige jaren mogelijk lager is en in andere jaren hoger kan zijn).

- De kosten van extra infrastructuur- en huishoudelijke uitgaven (Titel II) zijn berekend aan de hand van de standaard “habillage”-toewijzing van 29 000 EUR voor de gebouw- en IT-kosten in verband met extra vte’s, geïndexeerd met 2 % voor de jaren na 2023. Daarnaast zijn standaardkosten van 2 500 EUR per vte (ook geïndexeerd met 2 % voor de jaren na 2023) opgenomen voor andere administratieve kosten die niet onder de toewijzing “habillage” vallen.

Het geraamde effect op de begroting van de Unie werd op de volgende basis geraamd:

Titel I – Personeelsuitgaven

- De berekeningen zijn gebaseerd op de volgende gegevens: er zijn 59 entiteiten actief in de EU, waarvan er 30 in de EU zijn gevestigd en 29 buiten de EU. Voor de niet in de EU gevestigde entiteiten zullen er drie manieren zijn waarop ze diensten kunnen verlenen in de EU: a) gelijkwaardigheid, b) bekrachtiging en c) erkenning. De intensiteit van de toezichthoudende taken zal afhankelijk zijn van de locatie van de aanbieders (in de EU versus buiten de EU).

In de EU gevestigde entiteiten: In het geval van 30 in de EU gevestigde ESG-aanbieders (3 grote + 6 middelgrote + 9 kleine + 12 micro): i) in jaar (n) zal het 6 maanden duren om 30 in de EU gevestigde entiteiten een vergunning te verlenen (arbeidscontractanten) + 6 maanden toezicht op de entiteiten waaraan reeds een vergunning is verleend (tijdelijke functionarissen). ii) in jaar (n)+1 toezicht op 30 entiteiten; iii) in jaar (n)+2, toezicht op 30 entiteiten.

- Aannamen met betrekking tot aanbieders in de EU: Op basis van de input van de ESMA schat de Commissie dat er 1,7 vte’s nodig zijn om toezicht te houden op een grote ESG-ratingaanbieder en 0,2 vte om toezicht te houden op een kleine ESG-ratingaanbieder. Dit is gebaseerd op de aanname dat ESG-ratings niet zo systeemrelevant zijn als creditratings en derhalve minder intensief toezicht vereisen dan het huidige toezicht van de ESMA op ratingbureaus. De Commissie heeft daarom een vermindering met 50 % toegepast op het aantal vte’s voor ratingbureaus.
- Aannamen met betrekking tot buiten de EU gevestigde ESG-ratingaanbieders:

Voor buiten de EU gevestigde ESG-ratingaanbieders: 0,1 vte (de helft van de tijd die is toegewezen aan een in de EU gevestigde micro-ESG-ratingaanbieder); voor 29 buiten de EU gevestigde ESG-ratingaanbieders: een vaste vergoeding van 3 000 EUR per buiten de EU gevestigde ESG-ratingaanbieder (de helft van het bedrag van de vergoedingen die aan gecertificeerde ratingbureaus in rekening worden gebracht: 6 000 EUR).

- Er moet worden opgemerkt dat de balans van personeel onder het ESG-ratingmandaat (meer arbeidscontractanten dan tijdelijke functionarissen) verschilt van de benadering van ratingbureaus. In beide gevallen heeft de ESMA een mandaat voor het rechtstreekse toezicht, maar in het geval van ratingbureaus heeft zij aanzienlijk meer tijdelijke functionarissen dan arbeidscontractanten (37 versus 14) om ervoor te zorgen dat bekwaam en ervaren personeel vast in dienst is.
- Wij achten het waarschijnlijk dat er in het eerste jaar (jaar 2025) een piek van eenmalige werkzaamheden zal zijn in verband met het verlenen van vergunningen. In dit verband is het belangrijk dat de ESMA van meet af aan de beschikking krijgt over de bovengenoemde 19 vte's om deze piek te beheren. Voor het jaar 2027 zal de initiële zware werklast als gevolg van registratie en vergunningverlening waarschijnlijk afnemen en kan het aantal tijdelijke arbeidscontractanten worden verlaagd, zodat het totale aantal vte's kan worden teruggebracht tot 17. In 2027 zal de ESMA echter verantwoordelijk zijn voor het toezicht op alle entiteiten die in 2025 en 2026 zijn geregistreerd en een vergunning hebben gekregen. De voorgestelde verlaging kan dan ook niet te substantieel zijn.
- In vergelijking met het aantal vte's voor het rechtstreekse toezicht op ratingbureaus is het aantal vte's voor het rechtstreekse toezicht op ESG-ratingaanbieders met meer dan 50 % verminderd (in totaal 51 vte's voor ratingbureaus tegenover 19 vte's in 2025/2026 en 17 vte's in 2027 voor ESG-ratingaanbieders). Dit wordt beschouwd als een minimumaantal personeelsleden dat nodig is om een degelijk rechtstreeks toezicht op de markt van 59 entiteiten te garanderen.

Titel III — Beleidsuitgaven

- Motivering van 35 000 EUR voor onboarding van entiteiten bij het systeem voor toezichtrapportage. Deze kosten zijn noodzakelijk om in het systeem een module op te zetten die de ESMA gebruikt voor toezichtrapportage, B Wise genaamd. Gezien het nieuwe mandaat voor rechtstreeks toezicht moet het systeem voor toezichtrapportage worden uitgebreid. Naast de initiële kosten komt er een terugkerende jaarlijkse onderhoudsvergoeding van 5 000 EUR.
- Het rapportagesysteem stelt de ESMA in staat om van entiteiten ontvangen toezichtdocumenten te verwerken en helpt de werklast als gevolg van het handmatig openen en opslaan van e-mailbijlagen te verminderen. Het helpt dus om de vte-kosten te verlagen.

Geraamde uitgaven die moeten worden gedekt door vergoedingen voor alle door de ESMA uitgevoerde rechtstreekse toezichttaken

EUR

ESMA			2023	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
Titel 1: Personeelsuitgaven	Vastleggingen	(1)			1 603 618	3 271 382	3 145 675	8 020 675
	Betalingen	(2)			1 603 618	3 271 382	3 145 675	8 020 675
Titel 2: Infrastructuur- en huishoudelijke uitgaven	Vastleggingen	(1a)			273,105	557 134	534 849	1 365 088
	Betalingen	(2a)			273,105	557 134	534 849	1 365 088
Titel 3: Beleidsuitgaven	Vastleggingen	(3a)			35 000	5 000	5 000	45 000
	Betalingen	(3b)			35 000	5 000	5 000	45 000
TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1+1a +3a			1 911 724	3 833 516	3 685 523	9 430 763
	Betalingen	=2+2a +3b			1 911 724	3 833 516	3 685 523	9 430 763